

A Berzsenyi Dániel Könyvtár 2017. évi beszámolója

Szombathely Dr. Antall József tér 1.

Nagy Éva

2018. február 20.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	2.
Szervezeti kérdések	3.
Szakmai működés	4.
• Az Életünk kiadása	5.
• Nyitva tartás	5.
• Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése	6.
• Gyűjteményfejlesztés	6
• Gyűjteményfeltárás	8.
• Állományvédelem	13.
• Tudományos kutatás	15.
• Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása	16.
Mutatók	21.
• Könyvtárhasználat	21.
• Dokumentumforgalom	22.
• Olvasói számítógépek	24.
• Online szolgáltatások	24.
• Szolgáltatások fogyatékkal élők számára	25.
• Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok	26.
• Használói képzések száma	26.
• Rendezvény, kiállítás	27.
• Használói elégedettség mérés	34.
• Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	35.
• Közösségi szolgálat/önkéntesség	35.
• Partnerség	35.
• Digitalizálás	36.
Fejlesztések	38.
Pályázatok, projektek	40.
A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2017-ben, a megyei könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása	43.
Elektronikus könyvtár	44.
Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük	45.

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Berzsényi Dániel Könyvtár eleget téve az összetett könyvtárhasználói igényeknek, hatókörét a szolgáltató közösség körében folyamatosan bővíti. Gyűjteményére és szolgáltatásaira alapozva keresi és fejleszti azokat az együttműködési formákat, amelyek segíthetik a felhasználó közösségének magas minőségű könyvtári ellátását. A szolgáltatásmenedzsment bevonja alkalmazási körébe az interneten elérhető információkat, adatbázisokat. Ugyanakkor, a tudásmegosztás elvét gyakorolva, tartalomszolgáltatásként közkinccsé teszi az egyedi tudástartalmat jelentő Vas megyei helyismereti kulturális örökséget a világhálón. Esélyegyenlőségi programja segíti a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdését, a fizikai, földrajzi, szociális hátránnyal élők integrálódását a tudásalapú információs társadalomba, az élményszerű olvasás népszerűsítését és a digitális analfabetizmus csökkentését. A felhasználóképzési tevékenységével és a digitális írástudás terjesztésével részese az életen át tartó tanuláshoz, a tanulási készségek megőrzésének, ill. kialakításának a társadalom különböző csoportjaiban. Közösségi és egyéni élményt nyújtó programjaival népszerűsíti az intézményt, a gyűjteményt, az irodalmat, a művészeteket és a tudományt. Harmadik helyként és információs központként a társadalmi integrációt segíti.

Minőségirányítási rendszerünk két nagy feladata a teljes év munkavégzését meghatározta. A Minősített Könyvtár cím pályázathoz elkészítettük a teljes dokumentációt, de a pályázati kiírást visszavonták, ezért eredményét nem tudjuk bemutatni. Az ISO Minőségirányítási rendszerünk új szabványnak megfelelő auditálásáról részletesen írunk a vonatkozó fejezetnél.

Elkészült az intézmény Belső kontroll kézikönyve, amit összehangoltunk a Minőségirányítási kézikönyvvel.

Két belső ellenőrzést kaptunk fenntartónktól, az iratkezelést és a közbeszerzést vizsgálták. Mindkét esetben csupán apró kiegészítéseket kellett végrehajtanunk, de ezek figyelembe vételével átdolgoztuk a vonatkozó szabályzatokat.

Felülvizsgáltuk és minden munkakörre vonatkozóan elkészítettük az új munkaköri leírásokat, valamint tíz munkatársnak a Minősítő lapot.

Törekedtünk arra, hogy összehangoljuk a tudásmegosztás hagyományos és korszerű formáit az élményszerű olvasás népszerűsítésével, a kulturális tartalmak befogadásának elősegítésével. Mindezek érdekében olyan programokat szerveztünk, amelyek felkeltették a helyi közösség érdeklődését, rendezvényeink nagy látogatottságnak örvendtek. Különösen büszkék vagyunk azokra az eseményekre, melyeket példa nélkül hoztunk létre és évek, ill. hónapok óta élvezik a közönség intenzív érdeklődését: pl. „**Ezt látni és hallani kell**” bevezetés a komolyzenébe (80-150 fős látogatószámmal); **Bájos** bemutatók lehetősége fiatal művészeknek (negyedik évad, kitartó érdeklődéssel); a **Helytörténeti klub** várostörténetet és hagyományokat bemutató kiállításai, előadásai, szintén alig befogadható létszámú közönséggel.

Nagy népszerűséggel folytatjuk a felhasználóképzést, a digitális írástudás terjesztését, nemcsak a nyugdíjas, de fogyatékkal élők és aktív korú igénybevevők részére.

Támogatjuk az elektronikus ügyintézkedést. Ez a feladat – akár a fentiekben bemutatottak – nagy körültekintést, szervezőmunkát igényel, elsősorban az intézmény rendkívül alacsony számú személyzete miatt. A programok közül számos a könyvtár vezetőjének szervezésében és lebonyolításában valósult meg, egyéb szabad kapacitás híján.

Különösen kiemelendőnek tartjuk a társadalmi integráció szempontjából a 2015-ben elindított **Roma kulturális napok** sorozatot, sikeres és a városban egyedinek számító rendezvényeivel. 2017-ben négy eseményre került sor, közülük jelentőségében egyedülállónak számíthat **Balázs János festőművész** kiállítása, de a **Roma identitásképek a művészetben** című kettős konferencia létrehozása is büszkeséggel tölthet el bennünket.

A könyvtár olvasóköre 10. éve havi rendszerességgel jelent fórumot a **minőségi irodalom kedvelőknek** és hatással van a könyvtári programokra is. Stabil közönséget jelent a kortárs írókkal, művészekkel szervezett találkozónak (Grecsó Krisztián, Lukács Sándor).

Kapcsolódtunk az Informatikai és Könyvtári Szövetség évente megrendezésre kerülő akcióihoz, továbbá más központi kezelésű olvasást népszerűsítő programokhoz, könyves ünnepekhez.

Egyéni foglalkozással és csoportos programokkal már kora gyermekkortól hozzájárulunk az értő olvasás megalapozásához és fejlesztéséhez. A kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek, a játék és a nevelést segítő előadások segítik a 0-3 éves korosztály aktív használóvá válását (Ringató, Baba-mama klub, Papírszínház, felolvasások, Meseláda).

Előfizettük, ill. igénybe vettük azokat a forrásokat (OSZK, EISZ, EBSCO), melyek hozzáférést biztosítanak e-könyvekhez és más digitális dokumentumokhoz. Ezek használatának lehetőségét széles körben népszerűsítettük (kitelepülések, iskolák, nyelviskolák, bemutatók). Hatását mutatják a jelentősen emelkedett adatok.

Szolgáltatásaink igénybevétele kiegyensúlyozott, forgalmi adataink – örömünkre – növekedést mutatnak. Intézményünk beágyazottsága stabil, alátámasztja ezt a sajtó növekvő érdeklődése és olvasóink, látogatóink pozitív visszajelzései. A nagy igénybevétel alacsony létszámunkra komoly terheket ró, ezért szerény kezdeményezéseink, sikeres szakmai tevékenységünk sajtó publikációkban való megjelentetése.

A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer hatékony, gazdaságos működése biztosítja, hogy Vas megye kistépeléseiben, állampolgári jogon hozzáférhetővé váljon az ott élők számára szükséges valamennyi, a könyvtári rendszeren keresztül elérhető információ.

II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK:

		2016. tény	2017. terv	2017. évi tény
Engedélyezett összlétszám (fő, töredék is lehet)		46	46	46
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		6	6	6
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	22	22
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	20	20
	Középfokú szakk. (kvtár)	<i>összesen</i>	13	13
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	11	11
	Egyéb felsőfokú	<i>összesen</i>	4	4
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	4	4
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		<i>összesen</i>	37	37
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	35	35
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	<i>összesen</i>		
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>		
	Egyéb alkalmazott középfokú	<i>összesen</i>	8	8
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	8	8
Mindösszesen egyéb alkalmazott		<i>összesen</i>	12	12
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	11	11
Összes létszám:		46	46	46
Önkéntesek száma		112	115	199
Közfoglalkoztatottak száma		2	2	2

2017-ben négy munkatársunk vonult nyugdíjba, két könyvtáros, egy könyvtáros asszisztens és intézményünk korábban osztályvezető helyettesként dolgozó munkatársa, akit betegsége miatt az utóbbi években 6 órában foglalkoztattunk. Valamennyi megürült helyet sikerült betöltenünk, a 6 órás státuszt a fenntartó engedélyével 8 órára egészítettük ki és 2018-ban sikerült egyetemet végzett munkatárssal betölteni.

A könyvtár alapító okirata módosult a Jáki úti fiókkönyvtárnak helyet adó épület címének változása miatt. (61562-4/2017. 2017. május 18.)

Az évek óta állandósuló létszámhiány egyre súlyosabb terheket ró az intézményre. Különösen megterhelő a gazdálkodó szervezet munkatársainak kiválásával megnövekedett feladatok ellátása a felső vezetők és a KSZR munkatársai (megbízási szerződések, árajánlatok, megrendelések) számára. Az üzemeltetés folyamatainak nyomon követése (a beérkező pénzügyi dokumentumok előzetes ellenőrzése, gépjárművek üzemeltetése) jelentős munkaidőt von el a szakmai teljesítménytől. A karbantartás, felújítások, beszerzések dokumentálását a vezetők között osztottuk szét.

Jelenleg a megyei könyvtárak országos átlagához (48) képest 14 fővel alacsonyabb a szakmai létszám (34 fő). Mivel alacsony a gyűjteményfejlesztéssel és feldolgozással foglalkozó szakemberek száma, az olvasószolgálatban dolgozó könyvtárosok munkakörének megosztásával igyekezett a könyvtár javítani a helyzetet, illetve kulturális közfoglalkoztatás, önkéntesek és diákmunka igénybevételeivel támogattuk a technikai részfeladatok elvégzését.

A hosszú rendelkezésre állás az olvasószolgálat esetében is állandó szervezési problémát jelent, itt is csak a képzettséget nem igénylő feladatokat (könyvek visszaosztása, állományrendezés) bízhatjuk a nagyszámú és lelkes önkéntes gárdára.

Elismerések

2017. november 11-én a Szent Márton Díjátadó Gálán Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Szombathely Kultúrájáért Életműdíj elismerésben részesítette a könyvtár igazgatóját, Nagy Évát. Szombathely Kultúrájáért Életműdíj adományozható annak a személynek, aki hosszabb időn át – de legalább 25 éven keresztül – a kultúra területén végzett kiemelkedő munkájával és életével a város polgárai körében közmegebecsülést szerzett. A díjat évente egy személy kaphatja.

Szombathelyen 2017. március 4-én rendezték meg a XVI. Szakmai Elit Díjátadó Gálát, ennek keretében Citistar a városért 2016 díjat vehetett át dr. Baráthné Molnár Mónika igazgatóhelyettes.

III. SZAKMAI MŰKÖDÉS:

Intézményünk alapfeladata nem változik. Középpontban a könyvtári állomány gyarapítása és nyilvántartása áll, melyhez szorosan kapcsolódik a gyűjtemény feltárása, megőrzése, védelme és a könyvtári szolgáltatások lebonyolítása. Ezen alapfeladatokat városi nyilvános könyvtári alapellátásban a fiókhálózattal együtt gyakoroljuk, beleértve az irodalom- és könyvtár népszerűsítő közösségi programokat, és az IKT hozzáférés biztosítását is. A központi könyvtár emelt szintű közkönyvtári szolgáltatásokat nyújt a személyes használatra jelentkező érdeklődőknek, intézményi partnereinek, szervezeteknek, továbbá internetes tartalomszolgáltatásai révén távoli felhasználóknak is. Tevékenységünkben kiemelt szerepet kap Vas megye egészére vonatkozóan a honismereti-helytörténeti gyűjtés, a bibliográfiai számbavétel, az erre épülő kiadói tevékenység. Megyei könyvtárként ellátjuk a kulturális törvényben meghatározott állami feladatokat.

Egyéb feladatként veszi számba alapító okiratunk a kiadói tevékenységet, amely a helytörténeti tudományos munkához kötődik. A közművelődési tevékenységet a könyvtár- és irodalomnépszerűsítéshez kapcsolódva folytatjuk, továbbá kiegészítjük azokat élményforrással

szolgáló zenei, képzőművészeti találkozókkal. A folyóirat kiadás az Életünk irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat közreadását jelenti.

Az Életünk kiadása

A szerkesztőség munkatársai: Alexa Károly főszerkesztő és Dr. Bokányi Péter főszerkesztő helyettes.

A folyóirat kiadásához támogatásért folyamodtunk az NKA Folyóirat-kiadás Kollégiumához, pályázatunk sikeres volt, 3 000 000 Ft-ot nyertünk el. A kiadáshoz segítséget nyújtott az NKA pályázati forrással lehetővé tett KELLO folyóirat beszerzési támogatás (1 283 500 Ft).

NMI 64987/2016/KULTIG a vidéki folyóiratok támogatására elkülönített forrásból az Életünk folyóirat kiadásának támogatása 2017-2019. évekre 20 000 000 Ft-ot ítéltek meg. Ez a forrás körütekintő gazdálkodással fedezni tudja a nyomdaköltséget a támogatás éveiben, valamint lehetővé teszi bemutatók szervezését és a régóta tervezett könyvkiadást.

2017-ben az Életünk valamennyi lapszámát a tervezett terjedelemben megjelentette.

A munkatervhez képest a tervezett dupla szám megjelenési ideje módosult: a 2017/6-7-es számaink jelentek meg összevonva.

Az Életünkben megjelent anyagok válogatását a hagyományoknak megfelelően a művek önértékei alapján történő válogatás jellemezte. 2017-ben is hű maradt a folyóirathoz a megszokott, ismert és az olvasóközönség körében kedvelt szerzői kör: Csikós Attila, Csák Gyula, Fábíán László, Molnár Miklós, Tornai József, Veres Zsuzsanna, Zalán Tibor például, akik rendszeresen jelen voltak évfolyamunkban ez évben is.

Három tematikus lapszámot terveztünk ez évre: a 2017/9-es számunk Szombathely temetőit mutatja be Merklin Tímea írásaiban, Benkő Sándor fotóival. A 10-es számban a kőszegi munkaszolgálatosok táborát, a szombathelyi zsidó temetőt mutatja be egy-egy írás. Ezt egészíti ki Száraz Miklós Györgynek a tisztaeszlári vérvádról szóló tanulmánya.

Összevont számunk Rajnai László emlékét idézte meg írásaival, visszaemlékezésekkel, korábbi, először itt közölt interjúkkal.

A lapszámokban megjelent képek többségét helyi képzőművészek munkáiból, ill. a szombathelyi kiállítások anyagából válogattuk (Ferkovics József, Garas Kálmán, Benkő Sándor).

A folyóirat technikai szerkesztését és a nyomdai munkák szervezését végző szolgáltatóval az együttműködés zavartalan volt 2017-ben is.

1. Nyitva tartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	64	64	64	0
Heti nyitvatartási órák száma a fiókkönyvtárakban (összesítve, óra)	41	41	41	0
Hétfégi (szombat, vasárnap) nyitva tartás (óra)	9	9	9	0
16 óra utáni nyitva tartás (óra)	16	16	16	0
Nyári zárva tartási idő	11	12	12	10
Munkanapok száma:				
Ebből nyitvatartási napok száma:	11	12	12	10
Téli zárva tartási idő	0	0	0	0
Munkanapok száma:				
Ebből nyitvatartási napok száma:	0	0	0	0

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

2.1 Gyűjteményfejlesztés

A központi könyvtár beszerzési kerete és az egyéb források 11 249 egységnyi gyarapodást eredményeztek (ebből egyebek mellett könyv 9 316, CD 106, MP3 46, DVD 290 egység volt). A 11 249 egységnyi gyarapodásból a városi fiókkönyvtári növekedés 918 egység volt.

2017-ben a Márai-program hetedik ütemének keretében rendelt másfél millió értékű ajándék dokumentumot a Könyvtárellátó nem szállította ki. Megérkezett viszont 1 727 darab 5 421 872 Ft értékű – NKA könyvkiadási programban támogatott – kiadvány, amelyet a Könyvtárellátó szállított. Az év közepétől pedig csaknem 282 kiadó 849 könyvét vettük át, és kezdtük meg feldolgozását. Bedolgozott NKA-támogatott kiadvány összesen az év folyamán: 1 960 kötet.

Napi szinten jelentkező többletmunkával jár a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott könyvek átvétele, az igazolások kitöltése, továbbítása, a kiadványok gyors indítása, feldolgozása. Arra törekszünk, hogy az elektronikus katalógusunk mielőbb információt adjon ezekről a kiadványokról a gyors használatba vétel elősegítése és a beszerzésbeli párhuzamosságok elkerülése érdekében.

A szombathelyi térség részére történő egyéb feldolgozás (4 279 egység dokumentum)

KSZR: DVD: 118 db, CD: 1 db, könyv: 3 981 db

Kisebbségi ellátórendszer: könyv: 86 db

Városkörnyék: DVD: 58 db, könyv: 35 db

Az Állományfejlesztő és feltáró csoport 2017-ben 15 528 dokumentumot tárt fel a központi könyvtár és fiókjai, valamint a szombathelyi térség települései, illetve a kisebbségi ellátás vonatkozásában. A csoport 3 nyolcórás, 2 hatórás munkatársból (ötből négy szakképzett) áll. A szakképzetlen kulturális közfoglalkoztatott februárig segítette munkánkat. Továbbá 2 önkéntesre (egy szakképzett, egy nem) és 2 olvasószolgálatos kollégára számíthattunk.

A központi könyvtár és fiókkönyvtárai számára 3 796 071 Ft értékű 291 db (240 cím) kurrens periodikum előfizetése történt nyomtatott és 5 cím (Magyar Orvosi Bibliográfia, Jogtár, Évfordulónaptár, A magyar közélet kézikönyve, Tudományos és Műszaki Tájékoztatás) elektronikus formában.

2017-ben is előfizetői voltunk az EBSCO e-könyveket tartalmazó adatbázisainak. Az EBSCOhost könyvtárunkban az EBSCO eBooks, valamint a GreenFILE és a LISTA adatbázisokhoz kínál hozzáférést. A könyvtárba beiratkozott olvasók korlátlanul használhatják az EBSCOhost szolgáltatásait. Az adatbázisokban lehetőség van dokumentumok keresésére, - a rövid leírások és ismertetők mentésére és saját e-mail címre küldésére, e-könyvek olvasására számítógépeken és mobil eszközökön (okostelefon, tablet stb.) A saját fiók létrehozása után az e-könyveket a regisztrált felhasználók kölcsönözhetik és letölthetik. A kölcsönzési időt a felhasználó maga állíthatja be maximum 14 napra. 248 alkalommal 685 keresés 157 letöltést eredményezett.

A város és a megye oktatási és nevelési intézményeivel ápolt együttműködésünk, illetve a könyvtárhasználó közönségünk igényes, minőségi dokumentum- és információellátásának támogatása végett tájékoztattunk iskolaigazgatókat, pedagógusokat, idegennyelvi munkaközösség vezetőket, nyelviskolát, ezáltal is új szolgáltatásunkat népszerűsítve. A kissé bonyolult kezdeti hozzáférés ellenére sokaknak szereztünk örömet.

Nemzetközi kiadványcsere

- Burgenländische Landesbibliothek, Eisenstadt – megkaptuk tőlük a Burgenländische Heimatblätter című időszak kiadványt,
- Pokrajinska in Studijska Knjižnica, Murska Sobota (Muraszombati Területi és Tartományi Könyvtár) – 2017-ben 126 kötet könyvet vásároltunk részükre 316 650 Ft értékben a tőlük kapott kiadványokért cserébe. A Berzsényi Dániel Könyvtár 65 kötet könyvet kapott csere címén 334 095 Ft értékben (ebből beletárolva BDK-nak 22 kötet 113 080 Ft értékben, a kisebbségnek 43 kötet 221 015 Ft értékben).
- Népújság: a Magyar Nemzetiségi Tájékoztatási Intézettől kapjuk Lendváról,
- a Porabje című szlovén folyóiratot a Magyarországi Szlovének Szövetsége bocsátja rendelkezésünkre,
- Mariborból kapjuk (Univerzitetna knjižnica) a Casopis za zgodovino in narodopisje review for history and ethnography c. negyedévente megjelenő időszak kiadványt.

Beszerzett művek iránti érdeklődés

Összehasonlításképpen a 2016-os és 2017-es adatokat gyűjtöttük össze minden dokumentumtípusra vonatkozóan. Nem vettük be a szűrésbe a KSZR forrásból vásárolt dokumentumot, valamint a fiókkönyvtárak példányrekordjait, mivel ezek az OLIB 8.2 integrált rendszerben nyilvántartottak ugyan, de kölcsönzésre vonatkozó adataik nem állnak rendelkezésre kihelyzettségük okán.

	2016-os vételek hasznosultsága /2016-ban	2016-os vételek hasznosultsága /2016-2017-ben	2017. tény*
Vétel (db) fiók nélkül	7 346	7 346	7 350
Kölcsönzések száma, vétel	31 491	75 647	34 543
Egy dokumentumra jutó kölcsönzés (kölcsönzések száma/db)	4,3	10,3	4,7

*Ezek az értékek annál magasabbak, minél távolabb mérünk a beszerzés időpontjától számítva.

A dokumentumok beszerzésére rendelkezésre álló összeg akkor hasznosul, ha valódi olvasói érdeklődéssel találkozunk. Adataink azt bizonyítják, hogy felesleges vásárlásra nem került sor és valóban a használói igények figyelembe vételével sikerült döntenünk a rendelkezésre álló keret felhasználásáról.

Állományapasztás

Az év során a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak gyűjteményéből 10 197 (2016-ban 9 137) dokumentumegységet vontunk ki.

A 2017-es év során arra törekedtünk, hogy az apasztás mértéke érje el a gyarapodás nagyságrendjét. A törlésünk 1 060 egységgel lett több, a gyarapodásunk pedig 1352-vel lett kevesebb, mint egy évvel korábban.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft)	22 127	22 000	22 155	100,1
- ebből folyóirat (br. Ft)	3 284	3 500	3 796	116
- ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	2 404	2 500	1 966	82
Kötelezpéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	152	200	188	124
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	2 057	2 100	1 979	96
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	382	400	420	110
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	348 (BDK közp. könyvtár német és szlovén beszerzései 178 db + városkörnyék 170 db)	370 (német és szlovén + városkörnyék 200 db)	445 (BDK közp. könyvtár német és szlovén beszerzései 84 db + városkörnyék 361 db)	128
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	847	800	476	56
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen	12 601	13 000	11 249	89
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	9 137	11 000	10 197	112

2.2 Gyűjteményfeltárás

Állománymenedzsment

Kiemeléseink:

Rendkívül változatos témaválasztással készültek kiemelések az első emeleti könyvkiválasztó térben, hetente új aktualitáshoz kapcsolódva:

Természetes immunerősítők

Star Wars könyvek

Önismeret, önfejlesztés

Gulág-émlékév 2016-2017.

Kávé és/vagy tea

A Szombathelyi Képtárban: kiállítás és konferencia Frida Kahlo (1907-1954) mexikói festőművész emlékére – 2017. február-március

Skandináv, de nem krimi

Gyógyító olvasmányok

Tavaszi túrázáshoz

Könyvajánló: Esterházy János (1901-1957)-konferenciához

Húsvét-várás

Tavaszi lakásdíszítés

Magyar költészet napja (kortárs kötetek)

Idősekről, időseknek segítő szándékkal...
Orhan Pamuk – a 2017-es Könyvfesztivál díszvendége
Idei mozi-adaptációk
Anyák napi ajánló
Az építészet remekeiből
Csodálatos helyek, látnivalók...
110 éve született Dsida Jenő (1907-1938) erdélyi magyar költő
Május utolsó vasárnapja: A Magyar Hősök Napja
Nyár, kirándulás, erdők – óvjuk értékeinket!
Jókai Annára emlékezünk
Izgalmas mítoszok, regék, mondák
Nyár: könnyed utazások, könnyed olvasmányok
Nyári kertek örömei: kertépítés, grillezés...
Kalauz nyári sportokhoz
Életrajzi regényeinkből
Klasszikus történetek új köntösben
Kedvelt üdülőhelyekről...
Tanévkezdésre ajánljuk: időgazdálkodás – hatékony tanulás
Ha szerette a Downton Abbeyt
Szőlők, borok - szüret
1001 könyv, amit el kell olvasnod...
Nemzeti parkok csodái...
Családtörténetek – régen és ma
Szabó Magda
Fogadj el! (másság, önefogadás)
1956-ra emlékezünk...
Ősz, elmúlás, emlékezés...
Mindent a gombákról
Borzongató olvasmányok (Halloween)
Arany János (Nagyszalonta, 1817 - Budapest, 1882) és más irodalmi nagyjaink Erdélyből...
Gyönyörű világunk – természetfotókon
Kacagtató olvasmányok
Boldoggá avatják Brenner Jánost (1931-1957)
Most kell készülni, megtanulni: betlehemes játékok!
Művészek – múzsáik
Irány a jövő!
Karácsonyi készülődés...
Star Wars
Boldog új évet – ételek és italok!
Könyvajánló – az újévi fogadalmakhoz

További kiemelések:

- a hónap könyve (több példányban meglévő „elfeledett” könyvek) – a honlapon és a szabadpolcos könyvkiválasztó térben kinyomtatva a könyvtáros fényképével
- folyóirat ajánló (honlapon)
- a hónap filmje (honlapon)
- a szépirodalomból általunk színvonalasnak talált művekből a szabadpolcos könyvkiválasztó térben
- nagyalakú, polcra ki nem férő könyvekből a szabadpolcos könyvkiválasztó térben
- új könyvekből – a szabadpolcos könyvkiválasztó térben és a honlapon
- az olvasókör által olvasott könyvek ismertetése kikerül a honlapra
- a zeneműtárban új szerzemények és tematikus ajánlók

- a közösségi média általunk használt új felületén (Instagram) idegen nyelvű könyvek ajánlása, új könyvekre, CD-kre, DVD-kre, diafilmekre figyelem felhívása
- A könyvtár Facebook oldalán Dóri Online Olvasónaplójának megosztása
- válogatás az NKA-tól ajándékba kapott könyvekből

2017-ben készített ajánló bibliográfiák:

- Inspiráció. (Álláskereséshez)
- Felnőtt képregények
- Könnyed krimik
- Regényes történelem
- Skandináv krimik

Rendezvények szervezésével is támogattuk az olvasói érdeklődést: író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, olvasóköri összejövetelek, Ünnepi Könyvhét. A szabadpolcos állomány rendszeres cseréje (aktualitásoknak, ünnepköröknek, évszakoknak megfelelően), rongált és nem használt könyvek selejtezése. Kérésre 1-1 dokumentum kölcsönzési határidejét tudjuk módosítani: pl. nagyon keresett gyermek kölcsönözhető folyóirat esetében. Használói igények figyelembe vétele: dezideráta nyilvántartás, olvasói elégedettség vizsgálat.

Helytörténeti gyűjtemény népszerűsítése: a Facebookon keresztül a helyi lokálpatrióták megszólítása, helyismereti dokumentumok digitalizálása, kiállítások szervezése. A helytörténeti klub megalakításával, új témák előtérbe kerülésével még szélesebb körben sikerült az olvasói érdeklődést ráirányítani a gyűjtemény értékeire.

Muzeális dokumentumok: az Országos Könyvtári Napok keretében bemutató foglalkozást és kiállítást szerveztünk körükük (rejtett kincseink, a református valláshoz kapcsolódó dokumentumok, kiállítás Szombathely első nyomdájának, a Siess nyomdának a kiadványaiból). A helyi Bolyai Gimnázium szakkörös diákjai első kiadású, dedikált könyveket, folyóiratokat tekintettek meg.

Állománymenedzsment a gyermekkönyvtárban

Kiemelések:

- A gyermekneveléssel, gyermekek fejlesztésével kapcsolatos gyermekkönyvtári kötetek mellé a többpéldányos, felnőtt állományból kiemelt köteteket is elhelyezzük, a gyermekeket kísérő felnőttek nem feltétlenül kölcsönzői a felnőtt részlegnek, ez a polc hasznossága mellett felkeltheti érdeklődésüket további kötetek kölcsönzésére a felnőtt állományból.
- A gyermekek fejlesztésére irányuló játékgyűjtemények, mesegyűjtemények.
- Problémamegoldó mesék (pl.: félelem, szorongás, testvérféltékenység leküzdésére).
- „Tabu” témákkal foglalkozó könyvek: igényes tartalmú és kiállítású könyvek, amelyek kényes témával foglalkoznak (pl. halál, válás, örökbefogadás, születés, alkohol, másság). Erre a polcra kiemelünk kevésbé népszerű, kevésbé mutatós (nem bestseller) köteteket, amelyeket elolvasásra ajánlunk. Egy-egy problémára kereső olvasóinknak megkönnyíti a válogatást.

Egyéb kiemelések:

- Mondókázós kötetek, zenei állományból válogatott CD lemezek, „Új könyvek” - a legfrissebb irodalom, „Kezdő olvasóknak ajánljuk” - Már tudok olvasni, Olvasólétra, Csodakunyhó..., képregények, „ablakos” könyvek, kétnyelvű szépirodalmi kötetek stb.

A rendezett könyvállványok végén elhelyezett külön polcon lehetőség van egy-egy könyvet címlapjával (nem csupán a gerincével) csalogtatva kínálni a gyermek és felnőtt olvasóknak. Folyamatosan figyelemmel kísérjük, hogy mindig legyen ezen a polcon kötet, mert valóban jelentős a figyelemfelhívó szerepe. A ritkán, vagy soha nem kölcsönzött kötetek itt hamar befogadóra találnak. Ide tehetjük ki, amit jó szívvvel kínálunk külső és belső értékei miatt.

Foglalkozások:

Minden foglalkozásunk alapja, kiindulópontja állományunk, ez a mi erősségünk. Használni a népszerűt, megismertetni a kevésbé ismertet vagy elfeledettet. A foglalkozások témáját saját ötlet, vagy pedagógus kívánsága hívja életre.

- A könyvtárhasználati foglalkozások a ma már kevésbé használt kézikönyvek fontosságára, előnyeire hívja fel a figyelmet.
- Magyar feltalálók és találmányaik: interaktív természettudományos nap 2017-ben.
- Egy-egy téma köré felépített könyvtárhasználati foglalkozás: a foglalkozásokon a gyerekek kezébe a témához kapcsolódó könyvek kerülnek, melyeket céltudatosan, játékokkal, kérdésekkel irányítva nézegetnek pl.: Egészségnevelésről óvodásoknak (védőnők programsorozatába illeszkedő könyvtári foglalkozás); Farsangoló; Háziállatok; Cukás István; Arany János; Márton-nap.
- Népmese napja: a mese és az olvasás népszerűsítésére - népmese beszélgetéssel és hazavihető saját készítésű mesealakkal.
- Szombathelyi elsők: a gyerekek számára kevésbé ismert helyismereti állományrész mutatja be (a dokumentumtípusok és -tartalmak gazdagságával) játékos formában.
- Hold-utazás: a természettudományos és irodalmi ismereteket egyaránt felelevenítő foglalkozás kifejezetten Verne Gyula 1870-es években megjelent gyönyörűen illusztrált és borított köteteire épül.
- Adott témában a szépirodalomra támaszkodó biblioterápiás foglalkozások: „Miért üres a postaláda mostanában?” „Behálózva” „A nagypapa távcsöve”.

Rendezvények:

- Könyvhódító
- Diavetítések
- Papírszínház előadások
- Előadás, beszélgetés az olvasóvá nevelésről: a Kismama klubban időről időre visszatérő téma segíti a fiatal szülőket a kicsik korának megfelelő „olvasnivaló” kiválasztásában, a gyermekkönyvtáros előadását beszélgetés és a saját állományból kiemelt kötetek megismertetése egészíti ki (a kismamák gyakran bizonytalanok, mikor és milyen könyvet adjanak a picik kezébe, többen még nem is gondolják, hogy a legkisebbek is tagjai lehetnek a könyvtárnak, élhetnek a kölcsönzés lehetőségével)
- Olvasótábor: adott téma köré szerveződik, a témához kapcsolódó dokumentumok is hangsúlyosabbá válnak
- Író-olvasó találkozók

Retrospektív konverzió

A 2014-ben zárult A Berzsenyi Dániel Könyvtár nem formális képzést támogató szolgáltatásainak fejlesztése c. TÁMOP 3.2.4.A-11/1-2012-0045 sz. pályázat keretében a könyvtár gyűjteményében található könyvek cédulakatalógusai retrospektív konverziójának második üteme (rekordforrás az OLIB-ban: Retrospektív 2013).

A pályázatkövetés során elvégzett munkafolyamatok a 2016. 04. 04. és 2017. 04. 03. közötti időszakban

A 2016. és 2017. évi havi munkatervekben szerepel az OLIB alapadatok folyamatos javítása. Ennek keretében bármely bibliográfiai rekord – amely az állományfejlesztő és -feltáró csoporton

dolgozó, katalogizálásban jártas munkatárs látókörébe kerül – revíziója megvalósul. Figyelünk a személynevek, a testületi nevek, a kiadók, a megjelenési helyek, a sorozatok egységesítésére. Már számos helytelen ismétlődést szüntettünk meg. A kurrens munkánk során is nagy hangsúlyt fektetünk a különböző névformák megfelelő rögzítésére, deduplikálására, a személyneveknél pedig törekszünk az almezők kitöltésére is, mivel 2013-tól negyedévi jelentési kötelezettségünk van a Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület felé. A testület ugyanis a személyi fő- és melléktételek esetében születési és halálozási évszámot is megkövetel. Az

egységesítés szempontját tartjuk elsődlegesnek mind a Kellótól áttöltött bibliográfiai leírások javításakor, mind az általunk készített címleírások elkészítésekor is.

A Könyvtárellátó oldaláról letöltött rekordokat a példány-hozzárendelés során, a könyv kézbevitelével javítjuk, saját katalogizálási gyakorlatunkhoz igazítjuk: pl. a nevekhez kapcsolódó szerzőségi minőségek javítását, az almezők kitöltését; nevek, sorozatok, ETO jelzetek deduplikálását; tárgyszavak, szakszámok kiegészítését végezzük ekkor.

Ennek eredményeképpen a MOKKA-ODR katalógusba a hibátlan rekordokat napi rendszerességgel küldjük a módosítást követően, a kurrens bedolgozások tekintetében. A retrospektív konverziós rekordokat a fenntartási tárgyidőszak végeztével juttatjuk el a Magyar Országos Közös Katalógusba.

A tárgyidőszakban elvégzett feladatok a TÁMOP fenntartás keretében:

- A korábban már rögzített rekordok javítása, módosítása – 336 db
- új rögzítés (kották, diafilmek) – 189 db
- MOKKA export: 207 db
- A MOKKA adatbázisból visszaküldött hibás rekordok javítása.

(A pályazatkövetésen túl elvégzett munkafolyamatok a 2017. 04. 04. és 2017. 12. 31. közötti időszakban: katalogizáltunk: 1 rekordot, módosítottunk: 45 rekordot.)

A pályázat másik eleme az elektronikus katalógus mobil applikációjának létrehozása volt, működik, lelőhelyre vonatkozó és hozzáférési információkat adva a felhasználónak.

Továbbá a pályázati támogatásból megvalósítva, a Vasi Digitális Könyvtár „Kisadatbázis” moduljának kifejlesztése eredményeként friss tájékoztatást tudunk adni a megye- és településtörténeti monográfiákról, az adatbázis 2017-ben 2 településtörténeti monográfiával bővült: Horvátlovó, Vassurány.

A kisadatbázis így összesen 163 rekordot tartalmaz.

A pályázat szövegértés fejlesztésre irányuló részének utánkövetési időszakában a Szombathelyi Műszaki Szakképzési Centrum Puskás Tivadar Fém- és Villamosipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma 20 fős 12. évfolyamos osztályát a diákok számára meghirdetett Arany(os) Rambo-versek elnevezésű pályázatba vontuk be. A pályázatra jelentkezőktől maximum négypercnyi Rambo-vers videót vártunk Arany János bármely lírai műve nyomán.

A 2012 februárjában zárult TÁMOP-3-2-4-08/1-2009-0031 retrospektív konverzió fenntartási időszakában 2017.01.01. és 2017.12.31. között 924 „Retrospektív 2011” rekordforrású tételt javítottunk, emellett 55 rekordot rögzítettünk újként az adatbázisba. Az ez irányú feladatok jelentős részét önkéntesként, majd megbízási szerződéssel szakképzett kolléga segítette.

MOKKA export

A MOKKA-ba exportáltunk 2017-ben összesen 6 595 bibliográfiai rekordot.

A könyvtári állomány friss gyarapódásainak online MOKKA exportja folyamatosan történt.

A Magyar Országos Közös Katalógus online elérhető adatbázisának kereshető adatai között 2018. január 30-i állapot szerint összesen 193 191 találat létezik a forrás = Berzsenyi Dániel Könyvtár keresés eredményeként.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	OLIB: 18 244 (7 454 folyóiratcikk 728 analitika)	19 000	OLIB: 29 344 példányrekord (7 226 folyóiratcikk 448 analitika)	108
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	6 321	6 500	6 595	104
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	0	EPA (Életünk)	212	
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	letöltött: 1,5h leírandó: 2 h	letöltött: 1,5h leírandó: 2 h	letöltött: 1,5h leírandó: 2 h	0
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	Kellós számla: 14-20 nap, egyéb számla: 7 nap, ajándék, kötelesspéldány: 1-2 hónap	Kellós számla: 14-20 nap, egyéb számla: 7 nap, ajándék, kötelesspéldány: 1-2 hónap	Kellós számla: 14-20 nap, egyéb számla: 7 nap, ajándék, kötelesspéldány: 1-2 hónap	0
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	97,9%	98%	98%	0

2.3 Állományvédelem

Három főfoglalkozású közalkalmazott kötésre fordított ideje az év során 4136,5 munkaóra, egyéb munkára fordított idő 151,5 óra volt. 4288 óra volt a ledolgozott munkaóra (2016-ban: 5168), táppénzes napok száma 64. Egy könyvkötő szeptember 1-től nyugdíjazása előtti felmentési idejét töltötte.

A kötés melletti teendők: spirálozás, laminálás, mappakészítés, meghívók vágása és hajtogatása, könyvsarok vágása és hajtogatása, dobozok készítése, katalóguskarton vágása és lyukasztatása,

olvasójegy bígelése, hajtogatása és vágása, csoportok fogadása (577 fő látogató tekinthetett be a kötészeti műhely munkavégzésébe).

2017-ben egy muzeális dokumentumot sikerült restaurálnunk az ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft. által. A könyv a 18. század második felében készült. Az Őrségben használt énekeskönyv ősi protestáns énekeket, dicséreteket, imákat tartalmaz. Feltehetőleg a református vallásgyakorlat tiltása miatt csonkították meg (kolligátum lévén a címlapokat is kitepték belőle), ezért pontos megjelenési adatai bizonyossággal nem állapíthatók meg. Egy nagyrákosi család ajándékként 2014-ben került a Berzsenyi könyvtárba. A kötetet 2017-ben a Rumi Rajki Műpártoló Kör támogatásával restauráltattuk.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	kötés: 2 179 restaurálás: 0	kötés: 2 500 restaurálás: 0	kötés: 1 681 restaurálás: 1 laminálás, mappa-, dobozkészítés: 209	77 100
Muzeális dokumentumok száma	1 500	1 500	1 500	0
Restaurált muzeális dokumentumok száma	35	Pályázat esetén.	36	102
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	1 727 apróny. Vasmegeye, 1956. (140 old.) 3 kv. (77 old.) Vasmegeyei Lapok, 1867-1888. (7 858 mikrofilm-kocka) Életünk, 1963-2013. (51 000 old.) Vasvárm. Hiv. Lapja, 1903-1950. (21 000 old.) Fotók (6 000)	2 könyv pályázat esetén: Vasi Szemle fi.	163 apróny. (395 old.) 2 kv. (627 old.)	
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	10 000	11 000	9 500	95
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	kötészeti vágógép, laminológép, planatoló	Nem várható változás.	kötészeti vágógép, laminológép, planatoló	0

2.4 Tudományos kutatás

A Berzsényi Dániel Könyvtárban nincsen tudományos munkatárs, kutatómunkára a létszámhiány miatti feszített feladatteljesítés miatt csak munkaidőn túli vállalással nyílik lehetőség.

2017. február 13-án a salgótarjáni Balassi Bálint Megyei Könyvtár felkérésére minőségirányítási tréning keretében tartottunk előadást az alábbi témákban:

Nagy Éva: A könyvtári minősítés útján. **ISO és TQM. Kezdő lépések a Minősített Könyvtár cím felé**

Dr. Baráthné Molnár Mónika: **A Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Minőségirányítási rendszere a gyakorlatban**

Pável Ágoston születésének 130. évfordulójára a Savaria Megyei Hatókörű Múzeum által szervezett, konferencián Nagy Éva **Pável Ágoston, a könyvtáros** címmel tartott előadást.

Az Országos Könyvtári Napok programsorozat hagyományos nyitó szakmai napjának témája a **Olvasás - Szövegértés - Biblioterápia** volt. A konferenciányitó előadást Kovács Marianna könyvtárigazgató, biblioterapeuta, mesemondó tartotta. **Behálózva – a biblioterápia gyakorlata egy közművelődési könyvtárban** címmel munkatársunk, Zsigri Mária gyermekkönyvtáros, fejlesztő biblioterapeuta előadása is elhangzott.

2017. október 24-én két helyszínen került sor konferenciára a könyvtár szervezésében. A Kanizsai Dorottya Gimnáziumban Holdosi József emlékének tisztelegtek előadásokkal (Beck Zoltán, Koós Ildikó, Benke Éva). Délután a Berzsényi Dániel Könyvtárban **Roma identitásképek a művészetben 1970-2017** címmel tudományos konferencia volt többek között D. Magyar Imre és Szücs Teri előadásával. Mindkét programot könyvtárunk szervezte és finanszírozta, polgármesteri támogatással.

Két bemutató módszertani előadást tartottak kollégánk: a helytörténeti dokumentumokat, emlékeket feldolgozó tanórák segítésére kidolgozott program bemutatása; valamint a kötelező irodalom feldolgozása multimédia támogatásával.

A könyvtár vezetői több kiállítást, programot nyitottak meg, más intézményben könyvbemutatón közreműködtek, rendezvényeket animáltak.

Komoly kutatómunka eredményeképpen két kiállításra is sor került 2017-ben: a Siess nyomda történetét, valamint a Reformáció emlékére alkalmából rendezett vallástörténeti kiadványokat bemutató tárlatra. Könyvtárunk jelentős régi gyűjteménnyel rendelkezik, ezeknek a köteteknek a kiadástörténete, sorsuk nyomon követése, könyvtörténeti felkészültséget kíván, amivel szerencsére rendelkezünk Szabó Márta kollégánk személyében.

Kiállításainkon nem csupán a könyvek látványa, de a kiegészítő információk is elnyerték a látogatók elismerését.

Az Életünk című folyóirat kiadása is többletfeladatként jelentkezik az intézmény vezetésében, a könyvtár igazgatója részt vesz a szerkesztőség munkájában. A lap népszerűsítése is ránk hárul, a rendszeres lapbemutatók szervezése, a szükséges anyagi forrás megteremtése nehéz és bonyolult munka (ld. pályázatok). A lap népszerűsége – elsősorban Vas megyében – a tematikus számok izgalmas témái következtében örvendetesen emelkedik. Valamennyi példány elfogyott a szombathelyi temetőket bemutató 9-es számból, a lapbemutató is komoly érdeklődés mellett

zajlott. 2018-ban várhatóan könyv alakban is megjelenik a tanulmánnyal és fotókkal kibővített anyag, melynek kiadását a város polgármestere is támogatja.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban jelenleg három könyvtári szakértő dolgozik, két munkatárs jogosítványát megszerezte, de 2017-es teljesítésre csak az igazgató és az igazgatóhelyettes (2018-as teljesítéssel) kapott megbízást.

A könyvtár munkatársai közül ketten vettek részt képzésben (helyismeret, médiaismeret).

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	0	0	0	0
Tudományos kutatások száma	1	2	5	
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	14+ rövid ismertetések, szócikkek:36		18+ rövid ismertetések, szócikkek:27	128 75
Idegen nyelvű publikációk száma	2		0	0
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	0	0	0
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	2	4	7	350
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	4	5	6	150
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	3	3	5	156
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	2	2	3	150
A könyvtár által szervezett konferenciákon résztvevők száma	220	220	370	168
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	84	100	79	94
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	4	4	2	50

3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

3.1 Kötelezpéldány szolgáltatás

A Vas megyében működő nyomdák, amelyekkel rendszeres kapcsolatban áll a Berzsényi Dániel Könyvtár: Yeloprint Kft., Projekt Nyomda, Balogh és Tsa Kft., Logomotív Kreatív Kft., Antók Ny., Punger Ny., Újsziget-Rota Sárvár, Karitás Nyomda – Szombathelyi Egyházmegye, Z-ROX. Kötelezpéldány-szolgáltatási gyakorlatukat figyelemmel kísértük, szükség esetén az elmaradt példányokat reklamáltuk, a beérkezett helyi nyomdatermékeket állományba vettük és feltártuk.

A nyomdákon túl folyamatosan látnak el bennünket kötelezpéldányokkal: Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, tőlük kapjuk a közgyűlési értesítőket és jegyzőkönyveket, valamint a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal, akiktől a Vas Megyei Közgyűlés jegyzőkönyveit várhatjuk, 2011-től már csak elektronikus formában.

A kötelezpéldányként kapott folyóiratok közül több nélkülözhetetlen forrása a helyismereti feltárásnak, pl.: Répcevidék, Gotthárdi Körkép, Vasi Építés és Mérnök.

Vas megyei archív könyvtárként kiemelt figyelmet szentelünk az újonnan megjelenő vasi vonatkozású kiadványoknak, amelyeket a közreadók gyakran más megye nyomdájában sokszorosítanak. Erre tekintettel, nagy hangsúlyt fektetünk a napi sajtófigyelések keretében, illetve különböző médiaíradások során tudomásunkra jutó, a helyismereti érdeklődésre számot tartó, de a könyvtárunk állományából hiányzó dokumentumok adatainak összegyűjtésére. Abban az esetben, ha a nyomda nem helyi vagy kideríthetetlen, a kiadót vagy a szerzőt e-mail útján megkeressük. Tartós kapcsolatot ápolunk több Vas megyei testülettel (Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete, Kőszeg). Civil szervezetekkel is szükséges a kapcsolattartás dokumentum beszerzés vonatkozásában is, a Vaskeresztesi Német Nemzetiségi Kórus a legfrissebb CD-it, a Vasi Múzeumbarát Egylet és a Katafai Lovas SE új kiadású kiadványait bocsátotta rendelkezésünkre. A megye határait átlépve, a vasi kiadványok után járva kapcsolatba kerültünk a Központi Statisztikai Hivatallal, a veszprémi megyei könyvtárral.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy a helyismereti vonatkozású, új megjelenésű dokumentumokhoz, ha különböző forrásokból is, de sikerült hozzájutni és célunk a továbbiakban is ennek a gyakorlatnak a követése.

3.2 ODR tevékenység

2017 januárjában tettünk eleget beszámolási kötelezettségünknek a 2016. évben elnyert ODR pályázati támogatás vonatkozásában. 2017 áprilisában küldtük meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közgyűjteményi Főosztálya számára a meghívásos pályázathoz kapcsolódó 2017. évi ODR-támogatás igénylési adatlapunkat, 2017. október 24-én a támogatási szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumokat postáztuk. Decemberben került sor a szerződéskötésre a támogatott tevékenység időtartamának 2017. december 1-jét kezdőnapnak 2018. június 30-át utolsó napnak megjelölve.

A könyvtárközi dokumentum- és információszolgáltatás eredményei

	2016	2017
Beérkezett könyvtárközi kérések száma (belföldről)	4 133	4 178
Teljesített könyvtárközi kérések száma	4 126	4 157
A teljesített könyvtárközi kérések közül: eredeti dok.	3 608	3 608
A teljesített könyvtárközi kérések közül: másolat (xerox és elektronikus)	518	553

A teljesített könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás tartalmi részletezése

	0	1, 2, 3, 908, 92-	4, 8	5, 91	6	7	A-Z	Összesen
könyv	29	787	165	173	317	194	1 789	3 454
periodika (eredeti)	-	-	-	2	-	-	-	2
AV-dok. + elektronikus dok.		12	20	1	4	4	107	148
másolat	-	-	-	-	-	-	11	11
elektronikus másolat	102	182	40	103	48	31	36	542
összesen	131	981	225	279	369	229	1 943	4 157

A teljesített könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás információhordozó típusai

könyv	3 454 egység
periodika (eredetiben)	2 egység
AV- és elektronikus dokumentum (CD, CD-ROM, DVD)	148 egység
másolat	11 egység (195 oldal)
elektronikus másolat	542 egység (3 334 oldal)
Összesen:	4 157 egység

3.3 Területi ellátó munka

A Berzsényi könyvtár területi ellátó tevékenységét a kulturális törvény 66. §-nak előírásai alapján végezte. A megye településeinek száma 216. Közülük 15 önálló nyilvános könyvtárat (13 város, két község), 201 pedig könyvtári szolgáltató helyet tarott fenn. A megyében könyvtári szempontból ellátatlan település tavaly nem volt.

Szakmai tanácsadás, konzultáció, értekezletek

Az év során folyamatosan biztosítottuk e-mailben, telefonon és személyesen a szakmai tanácsadás lehetőségét. Segítettük a könyvtári szakértői vizsgálatok során megállapított dokumentációs hiányosságok pótlását Gencsapáti esetében. Táplánszentkereszten az elkezdett munka a helyi feladatellátásért felelős művelődésszervező/könyvtáros pályamódosítása miatt félbemaradt. Előkészítettük és lebonyolítottuk két település (Nádasd, Rum) KSZR csatlakozását. Közreműködtünk a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által koordinált *Az én könyvtáram* című uniós pályázathoz kapcsolódva könyvtári jogyakorlatok összegyűjtésében a könyvtárhasználat és olvasásnépszerűsítés, a digitális írástudás és a szövegértés fejlesztése témakörökben.

Könyvtárigazgatói értekezletek

Az év során két alkalommal szerveztünk szakmai konzultációs napot a települési nyilvános könyvtáraknak az aktuális teendők egyeztetésére, és közvetlen információcserére.

Megyei szakmai nap

Hagyományosan az Országos Könyvtári Napok nyitó rendezvényeként szerveztük meg megyei könyvtári szakmai napunkat, melynek központi témája az olvasás-szövegértés-biblioterápia volt.

Könyvtár és olvasást népszerűsítő programok

Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata ismét a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásának felhasználásával valósult meg. 2017-ben a megye 108 településének 119 intézményében 383 program valósult meg, 14 633 fő résztvevővel.

Érdekeltségnövelő támogatás

Az érdekeltségnövelő támogatás igényléséért 2017-ben is az érintett települések önkormányzatai voltak felelősek. Telefonon, e-mailen egyaránt felhívtuk a megye nyilvános könyvtárainak figyelmét az érdekeltségnövelő támogatás fenntartói igénylésére. A közzétett eredmények alapján 14 település kapott érdekeltségnövelő támogatást 10 471 095,- Ft értékben.

3.4 A kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése

A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez 2017-ben 201 település tartozott, amely 93%-os lefedettséget jelentett. A könyvtári szolgáltatások biztosítására 140 708 620- Ft állt rendelkezésünkre.

Dokumentum-ellátás

2017. december 31-ig a 201 szolgáltató hely részére bruttó 49 126 844,- Ft értékben vásároltunk új dokumentumokat. A felhasznált összeg 87%-át egyedi állomány-nyilvántartású dokumentumok beszerzésére fordítottuk (könyv, CD, DVD). A fennmaradó rész a szolgáltató helyek egyedi igényfelmérésén alapuló folyóirat-kínálatának biztosítását szolgálta. Egy-egy település észére átlagosan 7 féle folyóiratot fizettünk elő. Az igényfelmérő listán 126 különféle címből választhattak a települések, összességében pedig 1378 példányt fizettünk elő.

Információszolgáltatás

Továbbra is rendkívül népszerű szolgáltatás volt községeink körében a könyvtárközi kölcsönzés. Év végéig összesen 1 408 (másolatok számával együtt 1 650) dokumentumot juttattunk ki ilyen módon a településekre, elsősorban a formális, informális oktatásban résztvevők információs igényei elégitve ki.

Tavaly a digitális írástudás megújításához kapcsolódóan 16 helyszínen szerveztünk 20 órás számítástechnikai tanfolyamot.

Elkészült a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer új honlapja. Teljes körű adatfeltöltése a 2018-as esztendő egyik legnagyobb feladata lesz.

Közösségi szolgáltatások

2017-ben is előzetes igényfelmérés alapján terveztük meg a szolgáltató helyek éves könyvtárhasználatot és olvasást népszerűsítő programkínálatát. 2017-ben összesen 1669 könyvtári program szervezésében működünk közre, a résztvevők száma 41 044 fő volt. Átlagosan egy településen 8 könyvtári programra került sor, 25 fő jelenlétében.

KönyvtárMozi

Könyvtári ajánlott programjaink körébe a kezdetek óta beletartozott a filmtörténethez kapcsolódó, *Régi idők mozijától Pandoráig* című, a magyar és külföldi filmtörténeti érdekességeket, kulisszatitkokat bemutató, YouTube internetes videó megosztóról letöltött filmrészletekkel illusztrált, amatőr dokumentumfilm rendező közreműködésével megvalósuló előadássorozat.

A KönyvtárMozi-csatlakozás lehetőséget kínált a már bevált program újszerű keretek közötti átalakítására.

Olyan programot dolgoztunk ki, amely nem a KönyvtárMozi helyszínek számának ugrásszerű gyarapítását tűzte ki célul, hanem a magyar filmkultúra többféle aspektusból történő bemutatása mellett a KönyvtárMozi közösségépítő, közösségerősítő szerepét hangsúlyozta. Kilenc településen összesen 36 alkalommal került sor olyan komplex foglalkozásra, ahol az egyes helyszínek előzetes választása alapján levetített alkotások után gyakorló filmes szakemberek koordinálta beszélgetés úgy adott betekintést a magyar filmtörténetbe, hogy nemcsak kiemelte a fejlődés

legfontosabb négy csomópontját, hanem alkalmat kínált a saját élmények és gondolatok megfogalmazására is:

A vetítéseken összesen résztvevő 608 fő nem a formális oktatás köréhez kapcsolódva, hanem korosztályoktól függetlenül, az aktív korú közepgenerációt, a nyugdíjasokat és a 14 éven aluli, általános iskolai korosztályt egyaránt megszólítva szerveződött.

A legnagyobb sikerélményt e téren három település nyújtotta: Gór, Rum, Vasszécseny. Mindhárom helyen igazi közösségformáló, innovatív lehetőségnek bizonyult a KönyvtárMozi. Ezen kívül kiemelendő még Pinkamindszent, ahol a pozitív tapasztalatok alapján a 2018-as könyvtári olvasótábor a KönyvtárMozi és azon belül is a Cigánymesék kínálta lehetőségre épül.

Képzés, továbbképzés

2017 őszén szervezett alapfokú könyvtárosi tanfolyamunkon 9 település könyvtárosa vett részt. 2017-ben hagyományos Községi Könyvtári Nap programunkat öt alkalommal szerveztük meg.

3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás (szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 41. § 1-2. bekezdése alapján könyvtárunk végzi a Vas megyében élő nemzetiségek (horvát, német, szlovén) anyanyelvű könyvtári ellátását, szoros együttműködésben az Országos Idegennyelvű Könyvtárral, illetve a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral. 2017. december 31-ig nemzetiségi gyűjteményünk 2017. december 31-ig 1 053 464,- Ft értékben, 361 kötettel gyarapodott.

. 2016. december 31

Település	Program	Alkalom	Nyelvterület
Domonkosfa	Meseláda	1	szlovén
Felsőszölnök	Anyanyelvű olvasmányajánló: szlovén nyelvű könyvtári foglalkozás (Treiberné Doncsicz Ildikó)	2	szlovén
Felsőszölnök	Hagyományaink: szlovén húsvéti népszokások (Neubauer Zoltánné)	1	szlovén
Felsőszölnök	Szlovén karácsonyi hagyományok (Neubauer Zoltánné)	1	szlovén
Horvátzsidány	Horvát nyelvű baba-mama olvasó (Kulcsárné Pántos Nóra)	2	horvát
Horvátzsidány	Horvát nyelvű szavalóverseny	1	horvát
Narda	Hagyományaink: a gradistyei horvátok zárandoklatai (Dr. Horváth Sándor)	1	horvát
Narda	Hagyományaink: nardai népi táplálkozási szokások (Dr. Horváth Sándor)	1	horvát
Pártosfálva	Meseláda	1	szlovén
Szentpéterfa	Hagyományörzés horvát nyelvterületen. (Dr. Horváth Sándor)	1	horvát
		12	

3.6 Statisztikai adatszolgáltatás:

2017-ben 246 Vas megyei könyvtár, könyvtári szolgáltató hely statisztikai adatát ellenőriztük és továbbítottuk az elektronikus kulturális rendszerben. A rögzített adatlapok közül 15 települési nyilvános könyvtár, 15 fiókkönyvtár, 201 könyvtári szolgáltató hely, 2 felsőoktatási, 13 pedig egyéb könyvtár adatairól adott tájékoztatást.

4. Mutatók

4.1 Könyvtárhasználat

Berzsenyi Dániel Könyvtár központi épületében **64 órában (a megyei könyvtárak között a második leghosszabb)** várja szolgáltatás a látogatókat. A legnagyobb időtartamú rendelkezésre állás a földszinti hírlapolvasóé, ahol a friss napilapokon és képeslapokon kívül népszerű, helyben használható irodalomból válogathatnak, használhatják a két gyors internetet és a Jogpont szolgáltatást. Teljes időben tájékozódhatnak a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól, számítógépes katalógust használhatnak. Itt található a kiállítóterem és a kedvelt tanulószoba is, ahol korrepetálást, megbeszélést tarthatnak ingyenesen, előjegyzés alapján az érdeklődők.

A könyvtár többi részlege és szolgáltatása a fenti táblázatban látható időszakban várja a látogatókat. **Legkedveltebb nap a szombat, a megyei könyvtárak közül az egyik leghosszabb rendelkezésre állással (9 óra).**

A könyvtár látogatottsága, gyűjteményének igénybevétele a megyei könyvtárak között kiemelkedő. 2017-ben a könyvtárat aktívan használók száma 5%-kal emelkedett (olvasóarány 17,6%, 2016-ban 16,7%). Továbbra is jellemző a családi kölcsönzés, ami azt jelenti, hogy egy beiratkozott olvasó többek számára válogat, ill. a család több tagja ugyanazt az olvasójegyet használja. Ennek kiszűrésére tettünk erőfeszítéseket, egyelőre látható eredmény nélkül.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Beiratkozott olvasók száma (fő)	12 843	13 000	13 525	105
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	12 843	13 000	13 525	105
A könyvtári látogatások száma (db)	208146		224 860	108
Ebből csoportok (db)	40		62	155

A könyvtári személyes látogatások száma: 224 860 (2016: 208 146).

Még nagyobb biztonsággal mutatja a kölcsönzött dokumentumok mennyisége az intézmény beágyazottságát: **2017-ben 361 698 egységet kölcsönöztek, 2016-ban 353 709-et.** Az ellátandó közösség nagyságához képest ezt kiemelkedő érdeklődésnek érezzük (lakosonként 5 dokumentum).

A statisztikai adatok összehasonlítása azt is bizonyítja, amit a családi kölcsönzésről feltételezünk: **1 beiratkozott olvasó átlag 17 alkalommal kereste fel a könyvtárat és 27 dokumentumot vitt magával. Napi átlagban személyesen 775 látogató kereste fel az intézményt és 1247 dokumentumot kölcsönzött.**

A legforgalmasabb napok 2017.	
	Látogató
október 7. szombat	1272
április 22. szombat	1158
március 24. péntek	919
	Kölcsönzött kötet
július 26. kedd	2689
május 2. kedd	2570
március 10. péntek	2420

Látható, hogy a legnagyobb igénybevételt a hétfégen, ill. a megelőző napon tapasztaljuk. Hosszú nyitvatartásunk lehetővé teszi, hogy a családok közösen keressék fel a könyvtárat. A szombat mellett szól az is, hogy a városközpontban található épület körül csak hétfégen ingyenes a parkolás.

A szolgáltatásainkat igénybevevők között előfordulnak olyan használók, akik – bár évről évre kevesebben – nem tartják be a kölcsönzési határidőre vonatkozó, elfogadott szabályokat. Azokkal szemben, akik a felszólításainkra sem szolgáltatják vissza a dokumentumokat, szabályzatban meghatározott módon járunk el

A késedelmi díjak peren kívüli érvényesítésére 2015-től ügyvédi segítséggel járunk el. A 2016-ban elindított jogi ügyeink végrehajtói intézkedés alatt állnak. Egy esetben a Vasvári Járási Hivatal Földhivatala egy, az illetékességi területén lévő ingatlanra jegyezte be követelési igényünket. Egy másik esetben pedig az adós jövedelméből történő levonás útján látjuk viszont a követelésünk ellenértékét.

4.2 Dokumentumforgalom

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	353 709	354 250	361 698	102
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	5 850	0	13 078	224
Helyben használt dokumentumok (db)	895 280	0	923 955	103
Könyvtárközi kölcsönzés – küldött dok. (db)	4 126	4250	4 157	101
Könyvtárközi kölcsönzés – kapott dok. (db)	160	0	208	130
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	17	17	17	0

Szaktájékoztatói felkészültséggel lehet támogatni azokat a feladatokat, amelyek meghaladják az igénylő kutatással kapcsolatos ismereteit. Úgy tapasztaljuk, hogy ugyan csökkent az ilyen jellegű igény, de amennyiben érdeklődés mutatkozik, elmélyült könyvtárosi munkát kíván. Elsősorban anyaggyűjtést igényelnek a tanulmányokhoz, kutatáshoz, szakdolgozathoz, esetleg intézménytörténeti kiállításához, sajtómegjelenéshez. A klasszikus irodalomkutatás iránti érdeklődés csekély, az anyaggyűjtés sokkal nagyobb időigényű, de a használó számára azonnal kézbe vehető és használható irodalmat szolgáltat. Irodalomkutatást az évente összeállított kiadványhoz (ma már elektronikus), **Országos középiskolai tanulmányi verseny** témáihoz készítünk, valamint néhány helytörténeti kéréshez (17). Az anyaggyűjtések száma összehasonlíthatatlanul több, 2017-ben 69 témához készült, többek között Óföldsék erődtemplomának történetéről, építészetéről; Frida Kahlo-ról; a tarot-ról; a kopt művészetről; Mexikó történelméről, kultúrájáról; a szombathelyi Éva-malomról.

Olvasóink számára a saját építésű helytörténeti (VAS) adatbázison kívül előfizetéses és szabadon hozzáférhető adatbázisok használatát biztosítjuk. Ezek segítségével naprakész forrásokhoz jutnak a használók, elsősorban a kutatók és az egyetemisták. Mivel az olvasók által igényelt irodalomkutatások száma az évek során erősen csökkent, a felsőoktatásban tanulók részéről ma már inkább arra van igény, hogy felhasználható forrásokat, azok használatát, a

keresési lehetőségeket megmutassuk. Így a szabadon hozzáférhető vagy a könyvtárban fellelhető adatbázisokat a továbbiakban önállóan használják.

Az Arcanum Digitális Tudománytárhoz, mely ma már 14 millió oldalnál is több tudományos és kulturális tartalmat kínál, 2015. július 30-tól teljes körű hozzáférést biztosít intézményünk. A napi tájékoztatás egyik legfontosabb eszköze lett, több népszerű témához (I. világháború, családtörténetek, címerek) kínál tartalmakat. Az országos középiskolai tanulmányi verseny 2. fordulójába magyarból, történelemből, földrajzból továbbjutó középiskolás tanulók használói könyvtárunk olvasótermében az ADT digitális tartalmainak. A tájékoztató könyvtárosaink által összeállított ajánló bibliográfiában erre fel is hívjuk figyelmüket. Az olvasók által kedvelt szolgáltatásunk, a születésnap mappák összeállításához is fontos segédeszköz, hiszen a más megyékre vonatkozó heti- és napilapok szövegét le tudjuk tölteni.

Kiemelkedő a használatban a HUNGARICANA közgyűjteményi portál, melyre állományunkból helyi tartalmak is felkerültek, különösen fotógyűjteményünk anyaga népszerű.

A jogszabályok közti keresésben sok olvasó segítségre szorul, a Jogtár adatbázis naprakész információt biztosít, a jogi bibliográfia része a témakereséseket segíti.

NAVA pontként bármely használónk számára szabad hozzáférést biztosítunk az archívum gyűjteményeihez.

A MOKKA-ODR katalógus nemcsak a könyvtárközi kölcsönzés napi eszköze, hanem bibliográfiai adatok pontosításának, anyaggyűjtések, irodalomkutatások készítésének is.

Az EPA-HUMANUS-MATARKA közös kereső szintén alapvető eszköze a napi tájékoztatásnak, előnye, hogy digitális tartalmakat is kínál. Egyetemisták beadandó dolgozatához, szakdolgozatához nyújtunk segítséget vele.

A Magyar Elektronikus Könyvtárhoz legtöbbször olyan esetekben fordulunk, amikor a használó által keresett szöveg nem található meg könyvtárunk állományában (versek, színművek).

A Digitális Irodalmi Akadémia a kortárs magyar irodalom életműveinek átlátását biztosítja. Rendezvények szervezéséhez, referenz kérdések megválaszolásához nyújt segítséget.

Az 1. emeleti tájékoztató pultnál is többször adunk információt országos szakkönyvtárak adatbázisairól, pedagógiai, irodalmi, sport, esetenként szociológiai témában. Honlapunk linkgyűjteménye, ill. tájékoztató könyvtárosaink segítségével a KSH Kiadványtárhoz is elkalauzoljuk olvasóinkat, hiszen már nem minden statisztikai kiadvány jelenik meg nyomtatott formában.

Változatlanul népszerű a VAS adatbázis és Savariensia gyűjteményünk használata. Egyre népszerűbb téma a helytörténet, a könyvtárunkban tavaly alakult Helytörténeti Klub elsőpró sikeres rendezvényei számos új témát hoztak előtérbe, így nemcsak kutatók és egyetemisták, hanem a klub tagjai is aktív használói gyűjteményünknek.

Az adatbázisok használata 2017-ben:

Arcanum	EBSCO	Hungaricana	Jogtár	Matarka	MOKKA	NAVA
310	1	25	98	430	828	3

Több olyan népszerű szolgáltatásunk is van, aminek bővítése kapacitáshiány miatt nem lehetséges. Ilyen a **Születésnap csomag** című összeállítás, ünnepekhez, évfordulókhöz. nemcsak magánszemélyek, de intézmények is megkeresnek bennünket. A szerkesztéshez felhasználjuk gazdag helytörténeti gyűjteményünket, a formába öntést pedig kötetünk munkatársai végzik el. 2017-ben az olvasószolgálat öt munkatársa összesen 120 albumot állított össze.

Ugyancsak kapacitáshiány akadályozza a termék teljes kihasználtságát, a központi helyen található épület kellemes belső termei, technikai felszereltsége több bérlőt is vonz, mint amennyi kérdésnek eleget tudunk tenni. A számos saját rendezvényen túl akadályt jelent a takarítás és berendezés munkaerő többlete, amit nem tudunk biztosítani.

4.3 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus	9	0	9	0
Olvasói munkaállomás	14	0	14	0

Közhasznú információszolgáltatás igénybevételére rendszeresítettük a regisztráció nélkül használható földszinti Internet-Expressz számítógépeket. Ugyanitt online elérhető jogi információt nyújt a Jogi Információs Terminál. Tájékoztató szolgálatunk segíti mindazokat, akik önkormányzati vagy hatósági ügyeik miatt intézményünkben segítséget kérnek. (Adóbevallás, Erzsébet fürdőjegy igénylése, stb.)

Az első emeleti szolgálati térben a 2002-es felújítás után 21 munkaállomást helyeztünk el és éveken keresztül aktív igénybevételnek örülhettünk. A számítógépek, okostelefonok elterjedése erre a szolgáltatásra látványos hatással volt, használatuk radikálisan csökkent. Tapasztalatunk szerint saját eszközeikkel, az intézményi ingyenes Wifi segítségével csatlakoznak a világhálóra. A szolgáltatás minőségének javítására 2017-ben a hálózat bővítését és felújítását is elvégeztük.

A közkedvelt, beszélgetésre és olvasgatásra kijelölt terek bővítése miatt 7 felesleges számítógépet kivontunk.

A földszinti gyors internet gépek azonban továbbra is igénybevettek.

4.4 Online szolgáltatások

Online szolgáltatások	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Távhasználatok száma	298 408	300 000	236 080	79
A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	1	1	1 rövid ismertetés 3 nyelven)	0
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	20	25	25	125
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	240	300	301	125
A könyvtárban használható adatbázisok száma	30	31	30	0
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	5	7	7	140
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	660 463	680 000	718 911	109
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	112 134	120 000	115 801	103
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	12	15	15	125

A könyvtár honlapjának használata csökken. Feltételezéseink szerint ennek oka a rendkívül népszerű Facebook oldalaink (BDMK és Savaria Szálló 7680 követővel), ahol minden fontos eseményt megjelenítünk, valamint értékes és élményszerű olvasnivalókat osztunk meg. Számítógépes katalógusunk használata, valamint könyvtárközi kölcsönzésünk növekedése azonban azt jelzi, hogy azok, akik tanuláshoz, munkájukhoz, kutatáshoz is igénybe veszik a könyvtári szolgáltatásokat, továbbra is innen tájékozódnak. Még mindig meglepetést okoz számunkra, hogy milyen kevesen tudnak számítógépes katalógusban, adatbázisban tájékozódni, egyáltalán milyen kevesen ismerik ezeket a forrásokat. Különösen nehéz elfogadni, hogy a felsőoktatásban tanulók sem tájékozottak az ellenőrzött forrásokat tekintetében és nem igazodnak el a hasznavehetetlen információk tömegében. A jövőben valószínűleg terveznünk kell olyan fórumokat, ahol bevezethetjük ezeket az ismereteket.

4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Szolgáltatások száma	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	5	5	5	0
Fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	5	5	5	0

A könyvtár saját gyűjteményére és szolgáltatásaira alapozva keresi és fejleszti azokat az együttműködési formákat, amelyek segíthetik a fogyatékkal élők magas minőségű könyvtári ellátását. Esélyegyenlőségi programja, használó-képzési tevékenysége kulturális esélyegyenlőséget kínál.

Az esélyegyenlőségi program célkitűzéseinek megfelelően folytattuk a rászorulóknak könyvtárhasználatának segítségét:

- Minden évben csatlakozunk a Szociális Hét programjaihoz, ez évben az önkéntességet népszerűsítettük, az intézetben élők és a kórházban ápoltak támogatását ebben a formában. Vendégünk volt egy önkéntes, aki saját könyvében is megörökítette ezt a tevékenységet.
- Kihelyezett előadások támogatásával segítjük elő az érzékenyítést, Horváth Nikoletta vak blogger, író a központi könyvtárban három alkalommal volt vendég (könyveinek bemutatása, valamint a Demény blog gazdájával folytatott beszélgetésben a vakvezető kutyákról beszélt). A KSZR-ben is számos helyre hívták.
- Középiskolák továbbra is igénylik a munkatársunk által kidolgozott foglalkozást: **Ismerjük meg a könyvtárat a vakok szemüvegén keresztül.**
- Különleges és szoros kapcsolatot tartunk fenn a Rum - Kastély EGYMI-vel, erről a programjaink bemutatásánál részletesen is beszámolunk. Ugyanott olvasható részvételünkről a Speciális mozi című programban.
- Betegek, lakáshoz kötöttek, szociális intézmények és a Holnap Háza lakói részére házi kölcsönzés szolgáltatást végzünk.

A központi épület valamennyi szolgáltatóhelye akadálymentes.

4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

A megyében élő nemzetiségek KSH adatok alapján (nemzetiség/fő), a megye lakosságához viszonyított arány (%)

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján Vas megyében élő nemzetiségek:

német: 5428 fő (a megye lakosságának 2,1 %-a)

horvát: 3197 fő (a megye lakosságának 1,3 %-a)

szlovén: 1894 fő (a megye lakosságának 0,7 %-a)

Dokumentumok	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Könyvek	8 816	8 816	8 943	101
folyóiratok	18	18	18	0
Elektronikus dokumentumok	0	0	0	0
Összesen	8 834	8 834	8 961	101

4.7 Használói képzések száma

Kompetenciaképzés	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	72	75	89	123
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken résztevők száma	2 148	2 300	2 433	113
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	93	100	78	83
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken résztevők száma	784	850	1 072	136
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	nem releváns	nem releváns	nem releváns	
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken résztevők száma	nem releváns	nem releváns	nem releváns	

A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	44	50	48	109
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon résztevők száma	829	850	965	116
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	5	5	5	0
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon résztevők száma	302	400	430	142
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	12	13 (horvát, német, szlovén, roma)	14	116
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon résztevők száma	480	500 (horvát, német, szlovén, roma)	557	116
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	36	36	16	44
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztevők száma	269	270	399	148
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	71	75	104	146
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken résztevők száma	55 5	600	853	153
Összes képzés száma	333	354	354	106
A képzésen résztvevők száma összesen	5 367	5 770	6709	125
A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	1	1	1	0

4.8 Rendezvény, kiállítás

A 2017. évi tevékenység szöveges ismertetése és értékelése.

2017-ben a könyvtárban szervezett programokon (778) összesen 24 381 érdeklődőt láttunk vendégül. Ezeknek a rendezvényeknek egy része ismétlődő, klubszerű foglalkozás, ill. előadásorozat, a többi egyenként szervezett esemény, kiállítás, előadás, konferencia, könyvbemutató, a gyermekkönyvtárban a hagyományos kis, ill. nagyobb csoportos foglalkozások, órák.

2017-ben a gyermekkönyvtárban 221 foglalkozáson 6030 gyermek vett részt.

Minden évben meseolvasásra épülő foglalkozásokkal hívjuk fel a figyelmet a mesék, az olvasás fontosságára. Az országos kezdeményezésű rendezvényekhez kapcsolódva 2017-ben is óvodás és iskolai csoporttal ünnepeltük a **Népmese Napját** (15 alkalommal 359 gyermek részvételével). Töretlen népszerűségnek örvendő kétszer egyhetes olvasótáborunk ezúttal a népek meséi köré szerveződött.

Könyvtárhasználati és szövegértést fejlesztő foglalkozásainkkal illeszkedünk az óvodai és általános iskolai neveléshez. Iskolák témanapjainak, tehetségnapjainak állomásaként színesítjük a gyerekek programjait, ismeretét (200 éve született Arany János, Szombathelyi első).

A természettudományos témának is méltán helye van könyves környezetben. Ezzel a gondolattal rendeztük meg ősszel a **Magyar feltalálók kiállítását. A kétnapos interaktív rendezvényen 549, elsősorban általános iskolás gyermek vett részt.**

Szombathelyi televízió. 2017. október 30.

„Mintegy 140 diák láthatta a Brenner-iskola robotika szakköröseinek bemutatóját a Berzsényi Dániel Könyvtárban. Vannak, akik már öt éve foglalkoznak legórobotok programozásával, az eredmények szerint egyre ügyesebben. A játék több mint szórakozás: fejleszti a képzelőerőt és a kreativitást.

A legóból épített lánc talpas robot megmássza a holdmakettet és a fakockát a kráterbe dönti. Nemcsak egy adott pályán képesek mozogni ezek a szerkezetek, de zenélni, rajzolni és szint követni is tudnak. A Brenner-iskola robotika szakkörösei öt évvel ezelőtt egy számítógépről vezérelhető robotkarral kezdtek dolgozni, ma már harmadik generációs legórobotokkal kísérleteznek.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban tartott kétnapos kiállításon általános iskolások ismerkedhettek meg a legórobotok titkaival.”

Meghatározó élmény találkozni könyvek íróival. A személyes kapcsolat a műveket is közelebb hozza olvasóikhoz. 2017-ben Majoros Nóra és Kalapos Éva volt gyermekkönyvtárunk vendége.

Olvasásnépszerűsítő Könyvhódító játékunk újabb állomásaként – Csodafügefafa címmel – Szabó Magda születésének 100. évfordulójára emlékeztünk interaktív feladattal induló levelezős játékunkkal. A versenybe a szombathelyi iskolák csapatai mellett Ostffyasszonyfáról és Rumból neveztek lelkes gyerekek (34 csapat, 127 gyermek, 16 mentor).

Továbbra is népszerű programunk a Pincétől a padlásig címmel szervezett könyvtárismertető túra, amelyen 2017-ben 48 csoport 951 tagja vett részt, megismerve az intézmény tereit, funkcióit, rejtett értékeit, különleges dokumentumait és munkafolyamatait. A vezetésre a szombathelyi iskolás és óvodás csoportok mellett érkeztek a megye számos kisebb településéről is.

Látogatottak a kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek (baba-mama klub, babamasszázs), amelyek védőnői közreműködéssel valósulnak meg. A közös játék és a nevelést segítő előadások mellett a kicsinyek fokozatosan aktív használóivá is válnak könyvtárunknak.

Városi védőnői programhoz csatlakozva óvodás csoportokkal ismertettük meg a gyermekkönyvtár nyújtotta lehetőségeket és az egészséges életmódról, a kicsinyek nyelvén szóló irodalmat.

Meseíró pályázat – felnőtteknek

Hans Christian Andersen örök értékű meséit idézve, a dán meseíró születésnapján, a Nemzetközi Gyermekkönyvnapon, 2017. április 2-án a Berzsényi Dániel Könyvtár meseíró pályázatát hirdette 18. életévüket betöltött amatőr írók számára.

Pályázatunkkal szerettünk volna alkalmat kínálni azoknak a felnőtteknek, akik kedvet és tehetséget éreznek magukban ahhoz, hogy a képzeletükben megszülető történeteket a mese formájában és eszközeivel szavakba öntsék.

A pályázat 2017. szeptember 8-án zárult. Magyarország távoli pontjairól és a határon túlról is érkeztek mesék, Hollandiából, Romániából és Szerbiából. 210 pályázó összesen 408 mesét küldött be. Az eredményhirdetésre 2017. október 8-án, az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat Könyves vasárnapi programján, ünnepélyes keretek között került sor. A négytagú szakmai zsűri döntése alapján 5 mese kapott első díjat és további 15 mese kapott elismerést.

Fuchs Adrienn: A szivárványkőpő sárkány című meséjéhez gyermekkönyvtári foglalkozás készült, amit a Könyves Vasárnapon mutattunk be.

A legjobbnak ítélt mesék teljes szöveggel felkerültek gyermekkönyvtári honlapunkra és foglalkozásainkon a hozzánk látogató csoportokkal is megismertetjük.

A felnőttek számára szervezett programjainkon (557) 18 351 érdeklődő vett részt.

Meglepő és örömteljes tapasztalat volt számunkra, hogy egyre többen látogatják rendezvényeinket, beszédtema és gyakran köszönetet is megfogalmaznak az érdekes és izgalmas programokért látogatóink. **Új látogatókat** vonzottak azok a rendezvények, amelyeket befogadtunk (Kreatív nyugdíjasok, Szív a szívért Egyesület, Reuma Klub egészségügyi előadásai). Résztvevőik közül többen is ez alkalommal fedezték fel a könyvtárat és a lehetőségeket a szabadidejük hasznos és kellemes eltöltésére. Szombathely MJV által szervezett **Aktív időskor** program keretében több nyugdíjas csoport is ellátogatott az intézménybe és örömmel hallottak arról, hogy ingyenes számítógép használati tanfolyamokat tartunk, amit azóta többen el is végeztek.

Számos, nem tervezett rendezvényre is sor került, könyvtárunk városközponti elhelyezkedése, kellemes légköre és sok látogatója kívánatos helyszín a könyvüket bemutatni kívánó szerzőknek, kiállító művészeknek.

Helytörténeti Klub

A 2016 októberében megalakult Helytörténeti Klub első teljes éve női portréfotó kiállítással indult – 2017. március 7-én – a nőnap apropóján. A Spiegler Tibor magángyűjtő relikviáiból megrendezett tárlat nyitóprogramjaként divattörténeti előadásra került sor, míg a finisszáson Torjay Valter művészettörténész avatta be az érdeklődőket a fotó- és fényképezéstörténetbe, valamint bemutatásra került az Életünk folyóirat 2017/3. száma: Merklin Tímea újságíró, Némethné Ódor Edit, az SZOSZSZC Oladi Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája igazgatóhelyettese és Torjay Valter beszélgetett Bokányi Péter főszerkesztő-helyettesével a békebeli idők nőideáljáról.

Ölbei Livia: Nők a múlt századfordulón, Spiegler Tibor kimeríthetetlen kincsestárából. Vas Népe online 2017. 03. 08.

„Szombathely - A nőnaphoz igazított könyvtári fotókiállítást nézegetve érti meg az ember igazán, hogy miért olyan nagy bennünk még mindig a vágyakozás a múlt századforduló aranykora iránt. Hogy miért voltak ezek - miért ezek voltak - azok a boldog békeidők.

Spiegler Tibor helytörténész kincsestára, úgy tűnik, tényleg kimeríthetetlen. A Berzsényi Dániel Könyvtár földszinti előadó- és kiállítóterében ezúttal a múlt századforduló (szombathelyi) polgárkisasszonyai és úrihölgyei szolgálnak a BDK helytörténeti klubjának nönapi portréfotótárlatához municiót.”

Április 19-én Feiszt György levéltáros tartott előadást Vas megyei legendák címmel, míg május elején újabb tárlatra került sor, ezúttal 50-es, 60-es évekbeli retró tárgyakkal. A klub tagsága részére az év folyamán többször szerveztünk intézményi látogatásokat: megtekintettük az újonnan megnyílt Szily János Látogatóközpontot, az Egyházmegyei Könyvtárat és a Savaria Múzeum

Fényérzék című kiállítását. Szeptemberben a Szombathelyi Szépítő Egyesület és a klub közösen két alkalommal Szent Márton temetői sétát szervezett Orbán Róbert helytörténész vezetésével. Az Országos Könyvtári Napok keretében október 7-én Hideg István, a szombathelyi Matrózmúzeum alapítója, vezetője volt vendégünk. Az év zárásaként a Vas megyei Lapok című napilap megjelenésének 150. évfordulóját ünnepeltük kerekasztal-beszélgetéssel. A Sajtó a századfordulótól az ezredfordulóig című programon Merklin Tímea moderátor vendégei voltak Halmágyi Miklós, a Vas Népe megyei napilap volt főszerkesztője, Nagy Ildikó újságíró és Melega Miklós, a Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltár igazgatója. A programok az év folyamán nagy érdeklődés mellett zajlottak, a klub rendezvényein átlagosan 70 fő vett részt. Legnagyobb látogatottsága a női portréfotó kiállítás megnyitójának és a Szent Márton temetői sétáknak volt.

Máskép(p) helytörténeti fotó- és filmpályázat

A Berzsenyi Dániel Könyvtár és a Szombathelyi Szépítő Egyesület az OTP Bank Nyrt. támogatásával 2016-ban Máskép(p) címmel, hagyományteremtő szándékkal helytörténeti fotó- és filmpályázatot indított általános és középiskolás, valamint főiskolás és egyetemista diákok részére.

Pályázni lehetett bármely szabadon választott, Szombathelyhez köthető helytörténeti téma feldolgozásával. Arra kértük a pályázókat, hogy fényképezőgéppel vagy kamerával rögzítsék a megyeszékhely számukra legérdekesebb helyeit, városrészeit, nevezetes és rejtett épületeit, épületrészleteit, utcáit, kulturális és természeti értékeit, neves rendezvényeit, esetleg közéleti személyiségeit. A lényeg az volt, hogy olyan alkotások szülessenek, melyek a szokásos ábrázolásoktól eltérő módon, más nézőpontból, egyéni látásmóddal mutatják be a várost.

A pályázatra 49 fotó és 22 film érkezett. A pályaműveket fotós és filmes szakemberekből álló zsűri értékelte korosztályonkénti kategória szerint: általános iskolás és értelmileg sérült diákok, valamint középiskolában és felsőoktatásban tanulók. Összesen 15 díj került kiosztásra.

A Máskép(p) pályázatunk az esélyegyenlőség, az integráció, a kölcsönös megismerés jegyében is zajlott, hiszen bemutatkozási lehetőséget teremtett a fogyatékkal élő diákok számára: 14 darab fotó és 1 film érkezett értelmileg sérült alkotóktól.

A díjátadóra 2017. január 31-én került sor a könyvtárunkban, ahol kiállítás nyílt a fényképekből, a filmek közül pedig bemutatásra került az első három helyezett alkotás. A fotókat vándorkiállítás formájában további két helyszínen láthatták az érdeklődők, míg a mozgóképek a mai napig elérhetőek a YouTube csatornán. A díjnyertes filmeket a helyi televízió is vetítette.

A rendezvény sikerére való tekintettel 2018-ban a H+ Média és Kulturális Egyesülettel közösen újra szeretnénk kiírni a pályázatot.

Kötelezők másként!

Az előadás célja az volt, hogy más szemszögből mutassuk meg a kötelező irodalmat, mint ahogyan az iskolákban az irodalomórán megszokott.

Az előadást két részre osztottuk – az elsőben a kötelező irodalomról volt szó általánosságban, a két kiválasztott mű (A Pál utcai fiúk és a Rómeó és Júlia) ismertetéséről, ill. az olvasáshoz adott gyakorlati tippokről. Érdekességként került elő a retelling ('újramondás') műfaja, amely nagyon népszerű az angolszász ifjúsági irodalomban (röviden: klasszikus mesék, mondák, irodalmi művek átírása, más történelmi korba, stb. helyezése) – ezzel próbáltuk még közelebb hozni a diákokhoz a klasszikusokat, megmutatva, hogy a most megjelenő könyvek is támaszkodnak a korábbiakra.

Az előadás második részében a filmes adaptációkról volt szó, ill. a film és irodalom kapcsolatáról, a két klasszikus különféle feldolgozásairól és továbbgondolásairól, akár olyan elvont formában, mint a szobrok vagy játszótér.

Zárogondolatunk és konklúzióink az volt, hogy az adaptációk segíthetnek megismerkedni a művekkel, felkelteni a figyelmet irántuk, de nem helyettesíthetik azokat.

Az előadásra két középiskolából hívtunk diákokat, létszámukat tekintve összesen három osztály érkezett (90 fő<). A jövőben ezen a számon csökkentenénk, így könnyebben interaktívva tehetjük

az előadást és az aktuális csoport érdeklődésének megfelelően is beszélgethetünk a témáról, hozhatunk példákat.

Rambo-vers pályázat

A Könyvhódító pályázattal a Berzsenyi Dániel Könyvtár 2017-ben immár ötödik alkalommal hívta kalandozásra az irodalom szerelmeseit. Ebben az évben a vállalkozó kedvű általános és középiskolás diákoktól, valamint egyetemi hallgatóktól a 200 éve született Arany János munkásságához, költészetéhez kapcsolódó pályamunkákat vártunk: maximum négypercnyi Rambo-vers videót kellett beküldeniük Arany János bármely lírai műve nyomán.

A Rambo-vers 2014-ben a közösségi médiát meghódítva tört be a hazai köztudatba. A magyar költészetet népszerűsítő internetes műfaj lényege, hogy az alkotók közismert hollywoodi filmjelenetek alá – akár a kép késleltetésével, illesztésével – magyar verseket vágnak rá az adott színész szájmozgására. A verset általában a színész magyar szinkronhangja szokta felmondani. A másik lehetőség az volt, hogy a videó készítői maguk mondják fel a szöveget, hogy az minél jobban passzoljon tempóban, ritmusban a színész szájmozgásához.

A diákok felkészülését tavasszal két előadással segítettük: dr. Fűzfa Balázs egyetemi docens a Rambo-vers mint műfaj sajátosságait és kategóriáit, míg Horváth Zoltán függetlenfilmese a film vágásának lépéseit, módszereit mutatta be.

20 alkotótól 23 kisfilm érkezett be. A pályázat a megyehatárt is átlépte, hisz Kecskemétről is érkeztek filmek.

A szakértő zsűri tagjai – köztük Boldizsár Péterrel, a Rambo-versek kitalálójával – összesen 8 alkotást díjaztak. A díjkiosztóra 2017. október 3-án az Országos Könyvtári Napok keretében került sor, melyen a nyertes filmek vetítésre kerültek. Az alkotások a YouTube csatornán is elérhetőek.

Esélyegyenlőségi programok

Könyvtárunk törekszik arra, hogy minél szorosabb kapcsolatot alakítson ki oktatási intézményekkel, diákközösségekkel. Az esélyegyenlőségre pedig kiemelt figyelmet fordít.

Könyvtárunkban 2017. január 31-én az általános és középiskolás diákok, valamint a főiskolás és egyetemista hallgatók számára kiírt Másképp(p) helytörténeti fotó- és filmpályázat díjkiosztójára került sor. A Rum-Kastély EGYMI értelmileg sérült alkotóitól 14 darab fotó és 1 film érkezett. Ezen pályázatunkon az esélyegyenlőség, az integráció, a kölcsönös megismerés és az elfogadás a kiállított fényképeken és a vetített filmekben keresztül valósult meg.

2017. február 17-én könyvtárunk képviselőjében Boros Ferenc kollégánk a **Mutatkozz be Másképp! – Alkoss a hetedik művészettel!** című módszertani projektnapon vett részt a Rum - Kastély EGYMI-ben. A rendezvényen „Én így látom a világot...” címmel a rumi média szakkörös diákok eddigi munkáiból nyílt kiállítás, köztük a Másképp(p) helytörténeti fotópályázat díjazott alkotásaival. A módszertani nap délelőttjén szakemberek segítségével a speciális filmezés rejtelmeibe, kulisszáiba, gyakorlatába lehetett betekinteni.

2017. május 10-én a **Speciális Mozi – Esélyegyenlőségi filmvetítés** keretében könyvtárunkban a Magyar Speciális Független Filmszemle díjnyertes alkotásaiból válogattunk. A rendezvény célja, hogy a vetített filmekben keresztül az érdeklődők bepillanthatnak sérült társaik világába, gondolataiba, érzelmeibe. Sajnos napjainkban a speciális filmezés még nagyon kevés iskolában van jelen, miközben az értelmileg akadályozott gyermekek, fiatalok fejlődéséhez, személyiségük kiteljesedéséhez és az integrációhoz nagyban hozzájárulhat ez a művészeti ág. Így további célunk volt, hogy a sérült fiatalokkal foglalkozó iskolák figyelmét felhívjuk a mozgóképpel való foglalkozás számos jótékony hatására. A rendezvényen több intézmény csoportja, diákjai és lakói is képviseltették magukat: Rum-Kastély EGYMI, Aranyhíd Nevelési- Oktatási Integrációs Központ, Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft., Flandorffer Ignác Szociális Intézmény Pszichiátriai Betegek Otthona és a Dr. Nagy László EGYMI.

Fábián Gábor: A második Speciális Mozi a Berzsényi Könyvtárban, Szombathelyen. Magyar Speciális Mozgókép Egyesület online. 2017. 05. 02.

„Ismét egy különleges filmes programban volt részünk a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtárban, Szombathelyen. Tele vagyok érzésekkel, gondolatokkal, melyeket a délelőtti program hatásai táplálnak. Ismét együtt voltunk. Találkoztak régi és új ismerősök - és mielőtt a közhelyek elfednék a valóságot, próbálom levetni magamról az oly sokszor hallott kifejezéseket. Azért lenne ez fontos, mert nem akarom az élményt átengedni a közepszerűségnek. Valóban speciális, vagyis különleges volt. A Berzsényi Dániel Megyei Könyvtárban immáron második alkalommal gyűltünk így össze, hogy találkozzunk, hogy beszéljünk, hogy megmutassuk egymásnak filmjeinket. Hálás köszönet érte Könyvtárnak, és különösen Boros Ferencnek, a rendezvény főszervezőjének.”

2017. szeptember 19-20-án a Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben a Magyar Speciális Mozgókép Egyesület első alkalommal rendezte meg a **Kőszegi Filmes Napok** elnevezésű programját, melyen könyvtárunk képviselőjében Boros Ferenc kollégánk is részt vett, mint egyik szakmai megvalósító. A kétnapos találkozóra - ami egy konferencia, egy alkotótábor és egy filmszemle tulajdonságait ötvözi - öt alkotóközösség érkezett. A rendezvényen az elmélet mellett a gyakorlati filmkészítés, a közösségi együttlét mellett a szakmai értékelések is helyet kaptak. A második nap folyamán hat kisfilm készült el, melyeket végül szakmai zsűri is értékelt.

Az utóbbi években szoros együttműködés alakult ki könyvtárunk és a Rum-Kastély EGYMI között. 2017. október 9-10-én ez a kapcsolat a **Nézőpont** elnevezésű két napos speciális filmes projektekbe is kiteljesedett, ahol intézményünk támogatásával és a mozgóképes végzettséggel is rendelkező könyvtáros kolléga, Boros Ferenc szakmai tudásával segítette a rumi filmszakkörös diákok munkáját. A program célja volt, hogy ebben a mediatisált világban a hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő gyerekek épp úgy ismerjék és használják a filmkészítés nyújtotta lehetőségeket, mint egészséges társaik. A speciális filmkészítéssel elérhető a diákok gondolkodásának, kommunikációjának fejlesztése, a közösségi összetartozás érzésének megtapasztalása, az önkifejező kreatív alkotás és az elkészített produktummal a sikerélmény. A két nap alatt a résztvevő diákok betekintést nyertek a filmezés képi rejtelseibe, az alaptörténet és a forgatókönyv kidolgozásába, a szerepjátékba és a gyakorlati forgatásba. Végül egy nagyon szerethető, szívvvel teli kisfilm született, melyet a zárónap délutánján mutattak be az intézményben, nagy tetszést aratva vele a diákok és a dolgozók körében. A tanárok az elkészített alkotást több filmszemlére is nevezni fogják. A filmet eddig 567-en tekintették meg a YouTube csatormán.

Mutatók	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	Változás %-ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	718	720	778	108
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvényeken résztvevők száma	22 475	23 000	24 381	108
A könyvtárban szervezett időszakos kiállítások száma	10	10	17	170

A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	4 650	4 700	5 100	109
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	80	85	101	126
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	4 291	4 400	5 560	129
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvények száma	1521	1 650	1 669	109
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	36 533	37 000	41 044	112
Egyéb rendezvények száma				
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma				

A Berzsényi Dániel Könyvtárban 17 felnőttet és 4 gyermeket megszólító kiállítást rendeztünk 2017-ben. A kisebb kiemeléseket nem számítjuk a kiállításokhoz.

Az intézmény több helyszínen is tud kiállítást-kiemelést bemutatni:

- fő kiállítóterem, a reprezentatív tárlatok helye, a földszinti fogadótérből nyílik. Itt kerül sor a megnyitóval létrejött programokra, képzőművészet, fotó, helytörténet, ezen belül nyomdatörténet témában;
- az első emeleti hírlapolvasó a kisebb válogatott bemutatók helye, egy téma, vagy szerző könyvtári dokumentumokkal, információkkal kiegészített bemutatása (az I. VH naplói, korabeli illusztrációkkal, Illusztrált Arany János kötetek);
- 1. emeleti kölcsönzőtér: évfordulók, tematikus válogatások, könyvajánlók;
- 2. emeleti olvasóterem, ahol a Savariensia gyűjtemény fotóiból és aprónyomatványjaiból mutatunk be tematikus válogatásokat;
- földszinti fogadóter nagy bemutatók helyszíne: Szombathelyi Gomba- és Gyógynövénygyűjtő Klub 25. évfordulás élő növényes kiállítása (1 hétig) szaktanácsadással

2017-ben a legjelentősebb kiállításunkon Balázs János festőművész munkáiból láthattak változatást könyvtárunk látogatói és az érdeklődők. A tárlat anyagát a Roma Képzőművészeti

Gyűjtemény bocsátotta rendelkezésünkre. A megnyitón Dr. Pataki Gábor és Daróczi Ágnes ajánlotta a megjelentek figyelmébe a kivételes életművet.

Ölbei Livia: A mítoszok jöttek el hozzá a putriba. Ragyogó kiállítások nyíltak Szombathelyen a nemzetközi roma nap alkalmából. Vas Népe online 2017. 04.07

„1990 óta ünnepeljük április 8-án a nemzetközi roma napot (Lengyelországban döntött erről a IV. Roma Világkongresszus, az 1971 áprilisában megrendezett első nagy nemzetközi roma találkozó emlékezetére). Szombathelyen szintén megvan a hagyománya az ünneplésnek. (Sőt: a Berzsenyi Dániel Könyvtár évek óta rendszeresen szervez roma kapcsolódású kulturális programokat. Legutóbb a Romano Teatro lépett föl a könyvtárban, éppen a magyar kultúra napja alkalmából. Aki ott volt, nem felejtí. De említhetnénk a Holdosi József emlékét idéző délutánt is.)

Daróczi Ágnes a könyvtári Balázs János-tárlat megnyitóján egyenesen úgy fogalmazott, hogy bár Magyarországon sokfelé szerveznek irodalmi, képzőművészeti és más eseményeket a nemzetközi roma nap alkalmából, „mind közül kiemelkedik Szombathely programsorozata”.

A negyven éve elhunyt salgótarjáni költő és festőművész, Balázs János (1905-1977) egyedülálló, csodálatos tünemény a magyar képzőművészetben. Ugyan már gyerekkorában rajzolt, de évtizedekre szakított a képzőművészettel: 66 évesen kezdett el intenzíven dolgozni.

Ahogy Daróczi Ágnes mondta: a versíráshoz csak papír és ceruza kell, a képzőművészethez azonban vászon és festék is. Azt pedig meg kell venni. Balázs János, „az idős filozófus”, aki valóságos erdei remeteként élte az életét, és szinte soha nem mozdult ki a salgótarjáni cigánysorról (hegedűt reparált, gombát gyűjtött), „soha nem szűnt meg a világról mint **egészeől gondolkodni**”.

4.9 Használói elégedettség mérés

Használói elégedettség mérések	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A használói elégedettség-mérések száma	2	1 központi kv.t.+3 alapfokú, rendezvények, ellátás	2 központi (használói, rendezvényi)+ 4 települési (alapfokú tanfolyami, rendezvényi – előadói, résztvevői, könyvtárosi)	150
A használói elégedettség-mérések során a válaszadó használók száma	138	100	használói: 179 rendezvényi: 42 alapfokú: 9 rendezvényi–előadói: rendezvényi–résztvevői: rendezvényi–könyvtárosi:	172

Elégedettségméréseink eredményét honlapunkon közzétesszük:

http://www.bdmk.hu/Elgedettseg_vizsgalatok

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Műhelynapok száma	3	3	3	0
Résztvevő települési könyvtárak számaránya –KSZR nélkül (%)	7	7	7	0
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	2	2	2	0

4.11 Közösségi szolgálat/önkéntesség

Közösségi szolgálat/önkéntesség	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	95	100	182	191
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	14	14	15	107
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	17	17	17	0

4.12 Partnerség

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Civil szervezetek	7	7	7	0
Határon túli könyvtárak				
Vállalkozók				
Oktatási intézmények	20	20	42	210
A kistérségi önkormányzattal kötött megállapodások száma	201	201	201	0
Egyéb				
Összesen				

2017-ben megállapodást kötöttünk a SENIORMASTERS Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezettel (a 2017. évi LXXXIX. törvény rendelkezései alapján) biztonsági őr szolgáltatás ellátására.

4.13 Digitalizálás

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával? Melyek a főbb célkitűzések? Stratégiai környezethez (pl. Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia) való kapcsolódás

A Berzsenyi Dániel Könyvtár öt éves (2016-2021) digitalizálási stratégiával rendelkezik. A digitalizálási terv elkészítésekor az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- szerzői jog (az 1951 előtti kötetek digitalizálhatóak a 2021-es befejező dátumot alapul véve)
- a kötetek használatának gyakorisága
- a már digitalizált kötetek mely témaköröket fedik le (pl. néprajzi még nincs köztük)
- közelgő évfordulók
- állományvédelmi szempontok

A megyei és városi címtárak, ill. névtárak adatgazdagságuk miatt rendkívül keresettek. Számos nevet, életrajzot, a városok és községek történetéhez jól hasznosítható információt tartalmaznak, de nincs hozzájuk mutató és a rengeteg adat miatt a bennük való keresés csak a teljes szövegű közzététellel megoldható.

Milyen digitalizáló eszközökkel rendelkezik?

Eszköz neve, típusa	Darabszám
Lapszkenner A4	3
Lapszkenner A3	3

Hol teszik közzé a digitalizált állományt? (Europeana, honlap, zárt hálózat)

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósult digitalizálások a Hungaricana Portálon találhatóak meg.

Életünk folyóirat 1963-2014, Vasvármegyei Hivatalos Lapja 1903-1950:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/helyi_lapok_vas_megye/#

Fotótár:

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/BDKPhoto/>

Saját digitalizálásainkat a Vasi Digitális Könyvtárban tesszük közzé.

Az adatbázis Vas megye történetével foglalkozó, a XIX. század végén és a XX. század elején megjelent köteteket, ill. összefoglaló művekre vonatkozó részleteit tartalmazza. Az adatokat a XX. század közepéig napvilágot látott legfontosabb irodalom bibliográfiája egészíti ki. A megyében található helységek bemutatását a helyismereti gyűjteményből válogatott képeslapok, térképek, hírlapok címlapjai, valamint a kötődő személyiségek életrajzi adatai gazdagítják. Az itt elhelyezett anyagon túl a megyetörténeti kutatás forrásául szolgálhat a legújabb irodalmat feltáró helyismereti adatbázisunk:

<http://www.vasidigitkonyvtar.hu/web/guest/megyetorteneti-adatbazis>

Milyen célok alapján digitalizál? (%)

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	30
Állományvédelem	30
Elektronikus dokumentumküldés	20
Reprográfia	20

Digitalizált tartalmak 2017-ben

A szombathelyi egyházmegye története II. kötet. (3-5. rész) Szerk. Géfin Gyula. Szombathely, 1929. p. 297-526.

Vasmegeyi fejek 398 p.

163 db aprónyomtatvány = 395 szkennelt oldal

3 db elektronikus publikáció

2 db településtörténeti monográfia a Megye- és településtörténeti monográfiák adatbázisba (Horvátlövő, Vassurány)

Digitalizálás	2016. évi tény			2017. terv	2017. évi tény			változás %-ban előző évhez képest
	VDK	Hungaricana	Savariensia		VDK	Hungaricana	Sav.	
Digitális objektumok száma	6931	6002	59	174	7103	6002	61	101
Teljes dokumentumok száma	6931	6002	59	174	7103	6002	61	101
Könyv	23			2	25			108
Folyóirat		2	1	2		2	3	167
Hanganyag								
Audiovizuális dokumentum			58				58	0
Kép	426	6000			426	6000		0
Aprónyomt.	5682			163	5845			103
Elektr. publ.	35			3	38			109
Bibliogr.tétel	599			2	601			100,3
Kisadatbázisrek.	161			2	163			101
Egyéb:	5				5			0
Összesen			12 992	174			13 166	101
Online elérhető			12 933				13 105	101
Helyben használatra elérhető			59				61	103

VDK-s oszlop: Vasi Digitális Könyvtár <http://www.vasidigitkonyvtar.hu>

Hungaricana: 6000 fotó + 2 folyóirat (Életünk, Vm. Hiv. Közlönye)

Savariensia helyismereti gyűjtemény: 58 Vasi Mozaik kisfilm + 3 folyóirat (Vasmegeyi Lapok, Güssinger Zeitung, Fotográfia)

Az Akadémiai Könyvtárral együttműködve szert tettünk a Güssinger Zeitung című időszak kiadvány fellelhető számainak digitális másolatára. 1911-től 1938-ig adták ki a folyóiratot, de a teljes nem, kizárólag egy-egy évfolyam/szám elérhető a közgyűjteményekben.

Az Akadémiai Könyvtár a Berzsényi könyvtár gyűjteményében megtalálható számok digitalizálási célzatú átadásáért cserébe felajánlotta, hogy azokat az évfolyamokat, amelyeket összeszednek különböző gyűjteményekből, összerakják egy digitális állománnyá és a BDK-nak is térítésmentesen átadják. Azóta mindez a gyűjteményünket gazdagítja. Hasonlóképpen jártunk el a Fotográfia című helyismereti periodikummal, ebből szintén egy kiegészített, DVD-s változatot kaptunk az 1909-es nyomtatott évfolyam felhasználásáért.

IV. FEJLESZTÉSEK:

1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztési tervek bemutatása

A könyvtár épületének 2002-ben történt felújítása óta kellemes és komfortos körülményeket teremtett a látogatóknak és a munkatársaknak is, de 2015-től kezdődően egyrészt számos gépészeti és működéssel kapcsolatos javítást kellett végrehajtanunk, másrészt az esztétikus környezet fenntartása is nagyobb erőfeszítéseket követelt a felelős munkatársaktól. 2017-ben többek között javításokat kellett végeztetni a tetőn, a személyliften, valamennyi mellékhelyiségben, a gépészet eszközein, kötészeti gépeken. Kicseréltük az elhasználódott beléptető kártyákat, ez is tetemes költséggel járt. A gyermekkönyvtárban az évek óta tartó fűtöttségi problémákat küszöbölte ki a milliós nagyságrendű korszerűsítés.

Elkészült a központi épület **Energiamegtakarítási intézkedési terve**, melynek javaslatai alapján megrendeltük az épületben található klímaberendezések cseréjét (8 740 061 Ft), ugyanis a meglévő berendezések már nem használhatóak.

A felújítás óta eltelt 14 év a szolgáltatásokban és az olvasói szokásokban is jelentős változásokat hozott. Jelentősen csökkent az olvasótermek és a zenei helyben használat igénye. A zenemű- és médiatár és az olvasótermek kihasználtsága visszaesett, míg a földszinti hírlapolvasó és gyors internet használata, az első emeleti magazinolvasó, a gyermekkönyvtár látogatottsága nőtt, a rendelkezésre álló terek már nem megfelelő nagyságúak.

Ez indított bennünket arra, hogy elkezdjük átgondolni, ill. végrehajtani a kevésbé kihasznált terek átalakítását. 2016-ban megkezdődött, 2017-ben befejeződött az idegennyelvű gyűjtemény áthelyezése a zenemű-és médiatárba, ez a részleg lett a nyelvtanuláshoz szükséges dokumentumok és szolgáltatások helyszíne.

Az olvasótermekben az asztalok és székek számának csökkentésével kényelmes beszélgető sarkokat alakítottunk ki kiscsoportok találkozói, megbeszélések számára.

A központi könyvtáron kívül négy helyen találkozhatnak Szombathely lakói a Berzsényi könyvtár szolgáltatásaival. **Három fiókkönyvtár** és egy kölcsönzőhely hozza közel az olvasás lehetőségét a peremkerületekben élőkhez.

2013-tól került városi fenntartásba a Berzsényi Dániel Könyvtár. Ebben az évben indult el a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (9/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről). A létszámkeret nem követte a megnövekedett feladatokat, így a feladatellátásban a már korábban is fennálló nehézségek tovább szaporodtak.

A korábban önálló fiókkönyvtári státuszokat át kellett alakítani osztott munkakörre. A megnövekedett gyűjteményszervezési és -feltárási feladatokat így próbáltuk kezelni, valamint önkéntesek bevonásával. A fiókkönyvtárakban dolgozó munkatársaknak be kellett kapcsolódnuk a feldolgozó munkába, ami miatt csökkenteni kellett a hozzáférést a fiókokban.

A létszámon és az ennek következtében csökkenő rendelkezésre álláson kívül nagy gond a fiókkönyvtáraknak helyet adó, városi tulajdonú épületek állapota. A károni városrészen található épület állaga olyan mértékben leromlott, hogy felújítását a város nem tartja rentábilisnak, ezért eladásra kerül, így a könyvtárnak helyet kell biztosítani ezen a városrészen. Fenntartói kérésre az

intézmény vezetője elkészítette az építendő könyvtár szakmai tervének vázlatát, a fiókkönyvtárak helyzetének átfogó elemzésével együtt.

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

A Jáki úti fiókkönyvtár épülete „*Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése*” című, a *TOP 6.5.1-15 kódszámú pályázat keretén belül megvalósítandó „Egészségügyi intézmények energetikai korszerűsítése”* című projekt keretében az épület külső szigetelésével egyidejűleg az ablakok cseréjére, festésre is sor került, 2018. év elején a rövid ideig tartó szünet után megújult körülmények között nyithatott újra.

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű			
ebből személygépkocsi			
Számítógép			
ebből olvasói			
ebből szerver			
Fénymásoló			
Szkenner			
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)			
IKR fejlesztés			
egyéb: projektor + motoros vetítövászón	2+1	942 339	érdekeltségnövelő támogatásból, a földszinti és a 4. emeleti rendezvényteremben
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)		942 339	

4. Pályázatok, projektek

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős	Indulás ideje	Befejezés ideje
SZMJV Önkormányzatának támogatása 61647-2/2017. Roma identitásképek a művészetben 1970–2017 Konferencia	200 000	200 000	Nagy Éva	2017.10.20.	2017.12.31.
NKA Szépirodalmi Koll. 107101/01478 Az Életünk folyóirat 2017. évi megjelenetésére	3 398 000	3 000 000	Nagy Éva	2017.01.01. -	2017.12.31.
NKA Szépirodalmi Koll. 107108/01998 az Életünk - irodalmi, művészeti, kritikai folyóirat szépirodalmi estjei megrendezése	2 697 110	1 000 000	Nagy Éva	2016.09.01.	2017.03.31.
NKA Közgy. Koll. 204108/01415Vas megye Könyvtári Hálózatának kapcsolódása Országos Könyvtári Napok programsorozatához	1 500 000	1 500 000	Virághné Vámos Kitti	2017.09.01	2017.10.31.
NKA Közgy. Koll. 204107/00232 KönyvtárMozi programsorozat lebonyolítására Vas megyében	1 080 000	1 080 000	Németh Tiborné	2017.01.09.	2017.12.15.
NMI 64987/2016/KULTIG a vidéki folyóiratok támogatása Az Életünk folyóirat kiadásának támogatása 2017-2019.	20 000 000	20 000 000	Nagy Éva	2017.01.01.	2019. 12. 31.
ODR 54376/2017 támogatási szerződés	-	1 700 000	Dr. Baráthné Molnár Mónika	2017.12.01.	2018.06.30.

Az alábbiakban felsorolt Európai Unió által támogatott pályázatok fenntartási időszakban vannak, a szükséges feladatok végzése folyamatos.

TÁMOP-3.2.4.A-11/1-2012-0045 A Berzsenyi Dániel Könyvtár nem formális képzést támogató szolgáltatásainak fejlesztése	20 249 284 Ft	Pallósiné Dr. Toldi Márta	2013. 01.01.	2014. 01. 31.
TÁMOP-3.2.4/08/1-2009-0031A könyvtári hálózat nem	Az elnyert támogatás	Pallósiné Dr. Toldi Márta	2010. 03.01.	2012. 02. 28.

formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében Tudásdepó-Express	konzorciumi szinten: 86 198 558 Ft, BDK részére: 46 030 487 Ft			
TÁMOP-3.2.12.-12/1-2012-0001, Vas megye közkönyvtári és közművelődési szakembereinek tudásfejlesztése az élethosszig tartó tanulást, valamint a formális oktatást támogató szolgáltatások megújítása érdekében – azonosító szám:	konzorciumi támogatás: 29 741 273,-Ft, ebből BDK támogatás: 11 524 846,-Ft.	Németh Tiborné	2013. 01.01.	2015. 03. 31.

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elynyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése

5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2017-ben, a megyei hatókörű városi könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása

Kommunikációs tevékenység

A Berzsényi Dániel Könyvtár szolgáltatásairól, azok igénybevételének feltételeiről folyamatos tájékoztatást nyújt a megye lakosságának:

- honlapunkon a www.bdmk.hu a használat szabályairól, az érvényben lévő térítési díjakról, a kedvezményezettek köréről, az elérhető és igénybe vehető szolgáltatásokról, aktuális rendezvényekről és akciókról naprakész információhoz juthatnak a nap 24 órájában,
- programjainkról, új szolgáltatásainkról a honlapon kívül a helyi nyomtatott és elektronikus média közvetítésével is tájékozódhatnak,
- a jelentősebb eseményeinkről sajtóanyagot készítettünk.

A helyi nyomtatott és elektronikus sajtóban (igény szerint) közleményekkel tájékoztattuk a közönséget rendezvényekről és szolgáltatásokról. Interjú és beszélgetés formájában is hírt adtunk a helyi rádiók és televízió segítségével.

- Korrekt és szolgálatkész kapcsolatot tartunk fenn oktatási és művelődési intézményekkel, fogyatékkal élők szervezeteivel, nyugdíjas klubokkal és szociális intézményekkel:
- igény szerint külső helyszínen előadást, bemutatót, foglalkozást tartottunk,
- helyet adtunk a partnerek rendezvényeinek, bemutatkozásának, fogyatékkal élők számára eszközbemutatóknak.

Szolgáltatási tapasztalatainkról, teljesítményünk értékeléséről, igény- és használatvizsgálataink eredményéről beszámoltunk a szakmai sajtóban és közönségünk által használt helyi orgánumban.

A könyv útja az olvasóig címmel készített az intézmény és a Hírlevél+ munkatársa kisfilmet a könyvtári munka nagyközönség számára legkevésbé ismert tevékenységéről, az állománygyarapításról és -feldolgozásról. Az ötletes, pergő összeállítást a YouTube csatornán bárki megtekintheti.

Könyvtárunkról 1017-ben 234 híradás jelent meg a nyomtatott és elektronikus médiában (2016-ban 220), számos alkalommal szerepelt programunk vagy új szolgáltatásaink bemutatása a Szombathelyi Televízióban, munkatársaink stúdióbeszélgetések vendégei voltak. A Nyugat

Rádió, a Credo és a Katolikus Rádió figyelemmel kísérte a könyvtári történéseket és számos alkalommal készített interjú munkatársakkal és a menedzsmenettel. Négy alkalommal készült a könyvtár munkáját is bemutató hosszabb interjú a könyvtár vezetőjével (Vas Népe nyomtatott-szombati szám; Nyugat.hu–online megjelenés; Szombathelyi Televízió; Hírlevél+–élő interjú felvételtől).

Kommunikáció	2017. évi tény	2018. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	nem releváns	
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	40	40
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	24	25
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	102	100
Online hírek	66	70
Közösségi médiában megjelenő hírek		
Hírlevelek	0	2
Fizetett hirdetések száma (médiumtól függetlenül, becült érték)	0	2
Egyéb:.....		

A menedzsmen és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2017-ben

Minőségcéljaink 2017-ben:

1. Könyvtári szakfeladatok ellátásának fejlesztése: A Minőségirányítási szabvány megváltozása (MSZ EN ISO:9001 2015) miatt a Minőségirányítási kézikönyv átdolgozása minőségirányítási tanácsadó segítségével. A minőségirányítási dokumentáció módosításának elvégzése, valamint a minőségbiztosítási munkacsoport, a belső auditorok és a munkatársak minőségügyi képzésének megvalósítása.
2. A Minősített Könyvtár cím pályázat benyújtása a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumához.

Egyéb, a minőségirányításhoz szorosan kapcsolódó feladatunk:

2016-ban a fenntartó SZMJV Belső ellenőrzési irodája „Belső kontrollrendszer elemei – kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolltevékenységek, információ, kommunikáció, monitoring tevékenység szabályszerűségének megítélése” tárgyában indított vizsgálatot.

A vizsgálat eredményéhez igazodva Intézkedési tervet készítettünk, amelynek határideje 2017. augusztus 31. volt.

Elvégzett feladatok:

- minőségirányítási szakértő felkérése, a felkérés tárgya: áttérés az MSZ EN ISO 9001:2015 szabvány szerinti minőségirányítási rendszerre a Berzsényi Dániel Könyvtárban (szakértői támogatás)
- a szakértő által beütemezett feladatok:
Minőségirányítási dokumentáció módosításai: helyzetfelmérés, folyamatleírások kiegészítése, a szükséges minőségügyi folyamatleírások elkészítése, a Minőségirányítási Kézikönyv elkészítése, feljegyzések, folyamatnyomtatványok módosítása, az új szabvány szerinti minőségirányítási rendszer hatályba léptetése
Képzés: bevezető képzés, minőségbiztosítási munkacsoport képzése, munkatársak minőségügyi képzése, belső auditorok képzése
Minőségügyi tevékenységek: minőségügyi tevékenységek összegzése, értékelés kockázatelemzés, FMEA
- Belső Kontroll Kézikönyv elkészítése
- belső audit és vezetőségi átvizsgálás lefolytatása
- okiratmegújító audit

A sikeres okiratmegújító auditot követően a Berzsényi Dániel Könyvtár MSZ EN ISO 9001: 2015 szabvány szerint 2017-ben megújított Minőségirányítási Rendszerét az EMT Első Magyar Tanúsító Zártkörűen Működő Részvénytársaság tanúsításával sikeresen regisztrálta a Könyvtári és levéltári tevékenység alkalmazási területén 2020. július 19-ig.

A 2017-ben kiírt (és visszavont) Minősített Könyvtár cím pályázatra a kötelező és az ajánlott dokumentumokat előkészítettük.

Önértékelés

Sikerrel zárult 2017-ben a szervezeten belül megvalósított 2. önértékelés. A 2015-2016-os első önértékelést követően minden kritérium esetében javulás volt tapasztalható.

Összesítés 2015-2016		%
1. Vezetés	107,04	89,2
2. Stratégia és tervezés	85,75	85,75
3. Emberi erőforrások	81,75	81,75
4. Partnerkapcsolatok	98,14	89,21818
5. Folyamatok	96,79	87,99091
6. A szolgáltatást igénybevevőkkel kapcsolatos eredmények	86,5	86,5
7. A munkatársakkal kapcsolatos eredmények	116,8	73
8. A társadalmi környezetre gyakorolt hatás eredményei	85	85
9. A szervezet kulcsfontosságú eredményei	82,5	82,5
Összesítés	840,27	84,027

Összesítés 2017		%
1. Vezetés	112,56	93,8
2. Stratégia és tervezés	88,25	88,25
3. Emberi erőforrások	87,25	87,25
4. Partnerkapcsolatok	100,66	91,50909
5. Folyamatok	102,66	93,32727
6. A szolgáltatást igénybevevőkkel kapcsolatos eredmények	92	92
7. A munkatársakkal kapcsolatos eredmények	128,8	80,5
8. A társadalmi környezetre gyakorolt hatás eredményei	90	90
9. A szervezet kulcsfontosságú eredményei	87,5	87,5
Összesítés	889,68	88,968

Intézkedési tervet hoztunk létre az egyes kritériumokra vonatkozóan, meghatározva a fejlesztendő területeket, definiáltuk a problémákat, kijelöltük az alkalmazandó módszereket, a közreműködőket, a fejlesztés lépéseit, részhatáridőket, végső határidőket. Megállapítottuk a várható eredményeket, és kikötöttük az eredmények dokumentálásának, kommunikálásának módját.

Munkatársi elégedettségvizsgálat 2017

2017. március 22-én a Berzsényi Dániel Könyvtár munkatársai munkaértekezlet keretében 25 karikázandó és egy szöveges választ váró kérdést tartalmazó kérdőívet töltöttek ki, amellyel a könyvtár Minőségirányítási Tanácsa azt kívánta felmérni, hogy a munkatársak miképpen

viszonyulnak az intézményhez, mit gondolnak a vezetésről és saját szerepükről. Az anonim kérdőív általános tájékozódásra, a jellemző vonások megállapítására szolgált.

A munkatársak 58 %-át érdekli a könyvtári munka, közel 63 százalékban hivatásuknak is tekintik ezt. A könyvtár, mint munkahely iránti elkötelezettséget, hivatástudatot jelzi, hogy alig egy-két kolléga (szám szerint 1-1) jelölte be azokat a választási lehetőségeket, amelyek az intézmény iránti közönyösséget (nincs felelősség, nincs jobb) fejezik ki.

A fizetés a kollégáknak nem fő motiváló tényező, a munkabérek alacsony volta ellenére 43-ból 4 dolgozó így is pozitívan értékelt az anyagi megbecsültségét. 12-en jelölték magukra nézve helytállónak, hogy akkor érzik jól magukat a munkahelyen, ha kellően megfizetik a munkájukat. Az optimális könyvtári munkafeltételek, ha valaki jó csapatban dolgozhat, hasznosnak érzi a tevékenységét és azt a képességeinek megfelelően teheti.

Egyéb minőségirányítási feladatok

2017. február 13-án a salgótarjáni Balassi Bálint Megyei Könyvtár felkérésére minőségirányítási tréning keretében tartottunk előadást az alábbi témákban:

Nagy Éva: A könyvtári minősítés útján. ISO és TQM. Kezdő lépések a Minősített Könyvtár cím felé

Dr. Baráthné Molnár Mónika: A Berzsenyi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Minőségirányítási rendszere a gyakorlatban

A Fejér megyei Vörösmarty Mihály Könyvtár megkeresésének is eleget tettünk az év során, részletesen megválasztuk a benchmarking kérdőívüket rövid határidőn belül visszaküldve azt.

A Minősített Könyvtár cím pályázattal kapcsolatos dokumentációt elkészítettük, elvégeztük az önértékeléseket. A pályázatot visszavonták, ezért nem valósult meg a minőségcél.

6. Elektronikus szolgáltatások

(Távolról elérhető és helyben igénybe vehető szolgáltatások fejlesztése.)

Szolgáltatás	2017-ben megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	A BDK és a KSZR honlap korszerűsítése folyamatban van az UNIQUE IMG Bt. által
OPAC	I	Használóbarát kiegészítések
Adatbázisok	I	VDK aprónyomtatványok digitalizálása, továbbá a VDK megyetörténeti adatbázisának építése
Referenz szolgáltatás	I	VKP blog
Közösségi oldalak	I	Facebook oldalak gondozása, Instagram oldal létrehozása, működtetése, YouTube feltöltések
RSS	I	Honlapon

7. Innovatív megoldások, újítások: (a táblázat csak minta)

Megnevezés	Leírás, ismertető
Kötelező másként	Segítség kötelező olvasmányok feldolgozásához filmváltozat bemutatásával, beszélgetéssel, az irodalmi mű és a filmművészet különböző megközelítésének bemutatása.
A vers világa	Országos képzőművészeti pályázat középiskolásoknak az előző év kortárs verseinek illusztrálására. A 2018-as program előkészítése
„Ezt látni és hallani kell” előadássorozat	Bevezetés a komolyzenébe, kottaolvasás és zenehallgatás közös élménye

Aranyos Rambo-versek	Pályázat fiataloknak Arany János verseinek adaptálásával. Élményszerű irodalomismeret általános és középiskolások számára
Meseíróverseny felnőttek számára	A könyvtári meseprogramok választékának bővítése céljából meghirdetett országos pályázat
Nézőpont	Fotó- és filmkészítő szakkör a Rumi Többcélú Gyógypedagógiai Intézményben. Fejlesztő foglalkozások könyvtári eszközökkel és gyógypedagógusi támogatással

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2016. évi tény	2017. évi terv	2017. évi tény	eltérés %-ban 2016-hoz képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	25.976	24.000	25.205	- 3 %
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	8.701	8.500	8.806	+1,2 %
	– ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	2.060	2.000	2.166	+5,1 %
	– ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	3.572	3.000	4.045	+ 13,2 %
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	364.692	178.734	385.087	+ 5,6%
	– ebből fenntartói támogatás	46.351	59.334	85.700	+8 4,9 %
	– ebből felhasznált maradvány	48.010		31.481	-34,4%
	– ebből központi költségvetési támogatás	119.400	119.400	119.400	0
	– ebből kistéleplési kiegészítő(KSZR) támogatás	138.587		140.709	+3,8 %
	– ebből pályázati támogatás	12.344		7.797	-36,8 %
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás	0		0	
	Egyéb bevétel összesen			20.080	
Bevétel összesen	390.668	202.734	430.372	+10,2 %	
Kiadás	Személyi juttatás	137.236	115.284	162.682	+18,5 %
	Munkaadókat terhelő összes járulék	36.621	25.320	36.127	-1 %
	Dologi kiadás	171.071	62.130	183.845	+7,4 %
	Felhalmozási kiadás	14.259		10.319	- 27 %
	Kiadás összesen	359.187	202.734	392.973	+9,4 %

Szombathely, 2018. február 20.

.....
aláírás
Intézményvezető